

De Koninklijke Familie in Duitsland. — De oudste monarch der wereld. — „De Nibelungen”. — Onze Fotowedstrijd. — Het machtigste elektrische orgaan der wereld. — De tocht van de Z.R. III. — Anatole France †. — Mekka in handen der Wahabieten.

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

No. 17 (43) 12DE JAARGANG
22 OCT. 1924

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per 20 ct. Voor Week- 17 1/2 ct.
Nummer Abonné's

Per kwartaal f 2.25, Franco per post f 2.50

ZONDAGOCHTEND-STEMMING TE VOLENDAM

HET GROOTSTATION NAUEN

HET MACTIGSTE ELECTRISCHE ORGAAN DER WERELD

Het draadloos telegraaf-station te Nauen bij Berlijn, den radio-amateurs onder onze lezers wel bekend, is het grootste en best ingerichte der wereld. Gesticht in 1906, op zeer kleine schaal, heeft het station in den loop der jaren talloze geweldige uitbreidingen ondergaan, die het langzamerhand gemaakt hebben tot het wereldbeheersende station van het oogenblik.

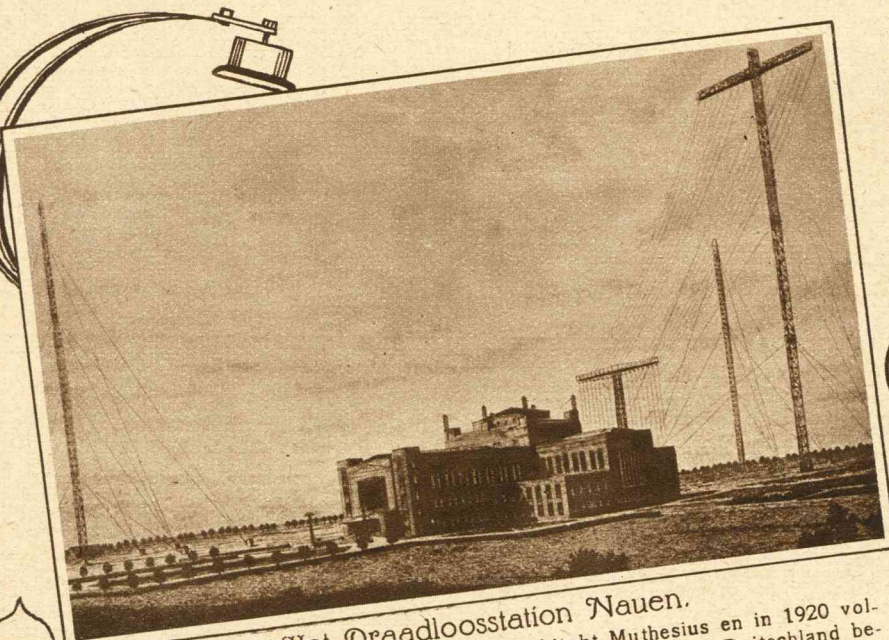
Wereldbeheersend in den letterlijken zin van het woord, want Nauen 's stem wordt over de geheele aarde gehoord, in de poolzeeën en aan den aequator, in de oerwouden van Zuid-Amerika, zoowel als in de dorre woestijnen van Australië.

dende omstandigheden moest het tot 1920 duren, eer het voltooid was.

De geweldige hoeveelheden energie, die de Nauener machines, door middel van het luchtnet de ruimte in slingeren, betreft het station van het Elektriciteitswerk Spandau, 15 K.M. westelijk van Berlijn. Daar het van het grootste belang is voor de bedrijfszekerheid van het station, dat onder geen enkele omstandigheid de stroomtoevoer naar Nauen gestoord wordt, heeft men twee verschillende, op aanzienlijken afstand van elkaar liggende leidingen aangebracht, welke elk op zich zelf de voor het bedrijf noodige energie kunnen aanvoeren. Wordt een der beide leidingen gestoord,

zenders zijn, hangt alles hiervan af en als men weet, dat de bouw van een hoogfrequentmachine meer dan een jaar duurt en een vermogen kost, kan men zich indenken, met welk een zorg deze machines behandeld worden.

De hoogfrequentmachines staan op speciale betonnen pijlers opgesteld, om te beletten dat de geweldige dreuning, die bij apparaten van dergelijke kracht onvermijdelijk optreden, zich aan het gebouw mededeelen, wat op den duur noodlottig zou kunnen worden. Het behoeft geen betoog, dat gedurende den tijd, dat het station in bedrijf is, (en dat is hoofdzakelijk 's avonds en 's nachts) het betreden van de machinehal ten strengste verboden is, met het oog op het

Het Draadloosstation Nauen.

Het station, dat gebouwd is door den architect Muthesius en in 1920 voltooid werd, wordt als een der mooiste bouwwerken van Duitschland beschouwd. Rechts ziet men twee torens van de Europa-antenne (met zijbalken). Daartusschen en links, twee 260 Meter masten.

De Machinehal van het station Nauen.

Op den voorgrond de drie hoogfrequentmachines, de middelste voor het Europeesch verkeer, de beide andere voor het Overzeeverkeer. Op halve hoogte ziet men een gedeelte van het 36 meter lange marmeren schakelbord, waarop de verschillende verbindingen gemaakt worden, die in het bedrijf noodig zijn. Het overgaan van de eene schakeling op de andere geschiedt geheel langs mechanischen weg. Op den achtergrond verschillende afstemapparaten.

Doch niet alleen op onze aarde wordt Nauen's geluid vernomen. Ongetwijfeld ook doorklieft het in kalme, wolkenloze nachten onzen dampkring en voortjend in het wereldruim met de snelheid van het licht, bereikt het zeker de andere planeten van ons zonnestelsel. Volgens ernstige berekeningen moet de intensiteit der golven, die de planeet Mars bereiken, ongeveer even groot zijn als van die, welke onze tegenvoeters waarnemen, niettegenstaande den enorm veel groteren afstand, die ons van deze planeet scheidt.

Hoewel dit resultaat onwaarschijnlijk lijkt, is het toch op goede gronden gebaseerd. Het zou ons te ver voeren, hierop in te gaan, doch, als we bedenken welken geweldigen tegenstand en verzwakking de golven in onze atmosfeer door de herhaaldelijke reflecties en verstrooiingen ondergaan, vóór ze den halven cirkel afgelegd hebben, die Nauen van de tegenvoeters scheidt, en als we dit vergelijken met de ongetwijfeld zeer geringe verzwakking, die de golven ondervinden, wanneer ze loodrecht opstijgen en dus langs den kortst mogelijken weg onze atmosfeer verlaten, dan zien we, dat dit resultaat nog niet zoo heel onwaarschijnlijk genoemd mag worden, want, eenmaal in de ledige ruimte aangekomen, ijlt de uitgestraalde energie onverzwaakt voort, andere werelden tegemoet. Buiten de atmosfeer is alleen de afstand en de hiermede noodzakelijk verbonden intensiteitsafname beslissend voor het al of niet waarneembaar zijn der aardse teekens.

Op dergelijke overwegingen is de bovengenoemde berekening gegrondvest. Jammer alleen, dat geen mensch ter wereld haar kan controleeren!

Het is misschien niet oninteressant eenige bijzonderheden mede te deelen over het machtigste elektrische orgaan van onzen aardbol.

Het station Nauen is gebouwd volgens ontwerp van den architect Muthesius. Met den bouw werd reeds in 1916 begonnen, doch tengevolge van de steeds ongunstiger wor-

dan heeft men altijd nog de andere tot zijn beschikking en de kans, dat beide tegelijk defekt raken, is natuurlijk zeer gering.

Als de stroom in het station aankomt, ondergaat hij hier verschillende veranderingen en wordt tenslotte toegevoerd aan een van de drie-groote machines, die we op onze foto afgebeeld zien. Deze machines, die om redenen, waarop we niet verder kunnen ingaan, den naam van hoogfrequentmachines dragen, zijn gebouwd door Graaf von Arco, een der voormannen der draadloze techniek en zijn van een geniale, doch uiterst ingewikkelde constructie.

Zij vormen het vitale gedeelte van de zendingrichting van het wereldstation. Nauen beschikt over drie dergelijke machines, n.l. twee groote, waarmee het overzeeverkeer bediend wordt en die over de geheele aarde gehoord worden en een kleinere, (de middelste) die alleen voor het Europa-verkeer gebezigd wordt. Daar deze machines de eigenlijke

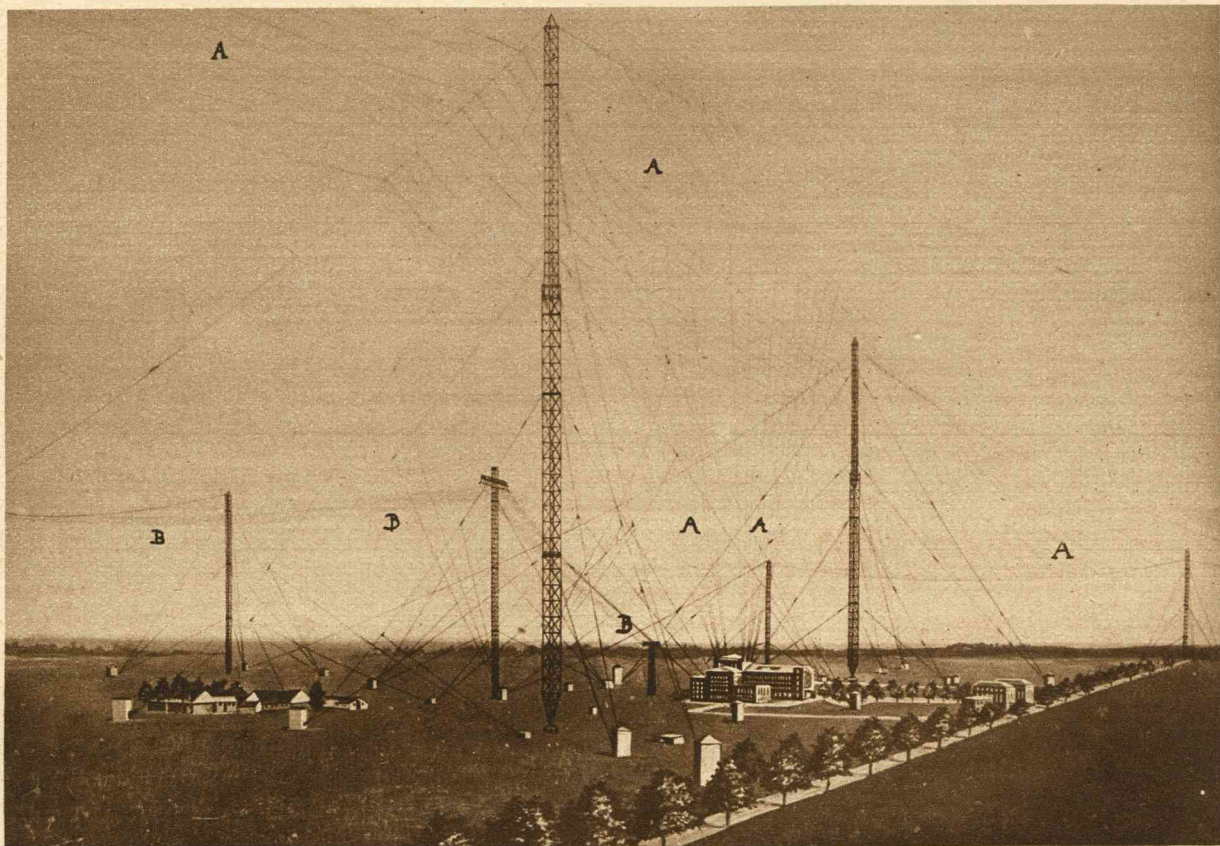
grootte gevaar van in aanraking te komen met een der apparaten, wat onvermijdelijk den dood tengevolge zou hebben. Vandaar ook, dat het bedienen van het station geheel mechanisch geschiedt van uit een centraal punt. De dienstdoende ambtenaar heeft onmiddellijk onder zijn bereik een groot aantal handles en knoppen, waarmee de geheele apparatuur geregeld wordt. Zelfs de grootste machines kunnen door eenvoudig op een knop te drukken in gang gezet worden. Het eigenlijke seinen vindt, eveneens geheel machinaal, in een afzonderlijk vertrek plaats.

De stroom, die de machines verlaat, ondergaat eerst nog eenige veranderingen, waarvoor de toestellen dienen, die men achter de hoogfrequentmachines ziet opgesteld, en wordt hierna aan de antenne toegevoerd.

De antenne van Nauen is een tweedeelige. De kleinste van de twee, de zgn. B antenne, is Oost-West gericht en dient in verbinding met de kleine, hoogfrequentmachine, voor het Europeesch verkeer. De overzee (A) antenne bestaat uit twee T vormige luchtnetten en wordt door twee masten van 260 meter en vier van 125 meter gedragen. Het overzee luchtnet is Noord-Zuid gericht en strekt zich uit over een lengte van niet minder dan 2½ kilometer.

Dat is het station in zijn tegenwoordigen vorm, maar het Nauen van heden is geenszins het Nauen van morgen. De steeds sneller vooruitgaande draadloze techniek eischt voortdurend nieuwe, betere constructies en zoo vinden in Nauen steeds uitbreidingen en verbeteringen plaats.

Tegenwoordig verrijzen in bijna elk land groote radio-stations, met de meest moderne apparaten uitgerust en voorzien van de laatste verfiningen. Dat Nauen, dat tenslotte toch een der oudste stations is, desondanks zijn plaats van het eerste en machtigste station der wereld blijft handhaven, bewijst wel, dat de leiding ervan in goede handen is!

Overzicht van de Nauener Antenne.

A = Overzee-Antenne. B = Europa-Antenne. Tusschen de twee groote masten het hoofdgebouw.

FR. VAN HUNSOW

MET DE ZON IN HET HART...

DOOR ANT. F. RUYGROK.

het was een heerlijke dag... Een dag, zoals alleen het najaar dien ter vergoeding van al wat zomer misdreef, uit een voorafgaanden mistigen morgen te tooveren weet. Alles leek een sprookje.

De kristallijnen spinnewebben verstold tot iets onzegbaar teers... de optrekkende nevel, die alles verdoezelde en het toch schooner maakte... de roep van den gaai en daar, hoor! de bonte specht... en het bosch, het wonder diepgetinte bosch... de goudbruine eiken, het wit der berkenstammen... o, alles was door den tooverstaf van het najaar beroerd. En toen dan het bosch gereed was ter ontvangst, toen, stralend en ineens, was daar de zon. Wat de natuur kon doen om dezen dag tot een bijzonderen te maken dat had ze gedaan. De natuur is mild en goed... Als een voorportaal van het woud lag daar de hei... diep donker-paars tapijt, eindeloos, eindeloos.

Op een heuvel, te midden dier oneindigheid stond een man en hij vond dat de menschen niet goed waren. Neen, o neen!

Zijn longen zogen de heerlijke lucht in, diep, diep, maar zijn hart was vergiftigd... en dat hadden de menschen gedaan. En de menschen zouden goed zijn? Neen!

Heerlijk kleurde zich de hemel boven hem in harmonie met de eindeloze hei. Maar zelfs toen druppelde niets van dien overvloed in zijn arm gewond hart, dat door de menschen vergiftigd was.

En gelukkig voor hem, daalde hij eindelijk af van dien heuvel, doorschreed het voorportaal en kwam bij het bosch, Van wat gebeuren zou wist hij niets, en toch plots beefde in hem de verwachting...

Het was dwaasheid van hem nog iets van het leven te verwachten. Waarom beging hij dan nu die dwaasheid?

Toen hij tien minuten later stond tegenover het meisje, dat hij nu al zoovele malen hier in ditzelfde bosch ontmoet had, wist hij ineens waarom hij die dwaasheid beging, maar tevens voelde hij te sterker, dat het een dwaasheid was.

Zij liepen naast elkaar voort, de man en het meisje.

„Ik geloof toch, ik weet 't, dat de menschen goed zijn, ook al doen zij soms dingen, die het tegendeel bewijzen zouden,” zei het meisje, en ze zag op naar den man met een ernst, die boven haar jaren uitging.

Hij glimlachte vaag, als een, die met alle levenstheorieën

heeft afgedaan en alleen nog slechts in ruwe werkelijkheid schouwen kan.

„Je bent nog jong Liesje,” antwoordde hij en hij poogde een schertsenden toon aan te slaan. „Jouw kijk op het leven

„Licht en Schaduw”.

Een mooie stemmingsfoto, genomen op een rijken, uit nevelen geboren herfstdag.

kan nog niet anders zijn. Maar het leven is nu eenmaal een wonder iets. Het vraagt en blijft vragen en wie den moed tot weigering niet vinden kan, zal nooit het geluk bereiken... ”

„Je bedoelt,” vroeg het meisje en het was of dit haar pijn deed, „dat je in je leven niets moois meer verwacht, dat je er ook niet naar vraagt?”

Hij wachtte even met zijn antwoord. Dan zei hij scherp: „Juist!” — „En dat zeg jij, die beweert met alle theorieën te hebben afgedaan? Wat is dit dan anders dan een jezelf opgedrongen meening? Diep in je zal altijd die hunkering naar geluk blijven, en noóit zal het jou gelukken die stem te verstikken. Noóit!”

„Ik kan niet begrijpen Liesje,” hield hij vol, „dat je zoo overtuigd kunt zijn, dat alle menschen goed zijn. Zeker, je bent nog jong, maar, zelfs jou behoef ik geen voorbeelden te noemen. Ze zijn overal te zien. En die menschen, voor wie ik gevluht ben, waarachtig Liesje, gevluht, die menschen zouden goed zijn?”

Een hoogroode blos kleurde Liesjes gelaat. De man zag het, en nu voor het eerst bemerkte hij hoeveel bezieling van dat teere meisje uitging. „Ik geloof heel vast Herman,” zei ze zacht, maar met 'n overtuiging, die noóit wankelen zou, „ik geloof, dat in ieder mensch de kiem van het goede verborgen is. Die kiem zal niet tot ontwikkeling gebracht worden door philanthropische juffrouwen, die van het werkelijke leven niet het minste besef hebben. Maar voor dengene, die een ander volkomen begrijpt kan het goede niet verborgen blijven. Dat dan niet ieder willekeurig mensch door ieder ander begrepen zal worden ligt voor de hand. Ik geloof, en dat is nu mijn theorie, Herman, dat het volkomen begrijpen bij ieder mensch slechts door één ander geschieden kan, slechts dan wanneer twee menschen samen ópgaan naar de klaarte, die slechts de liefde brengen kan... ”

„Mijn ondervinding,” zei hij schor, „is anders!”

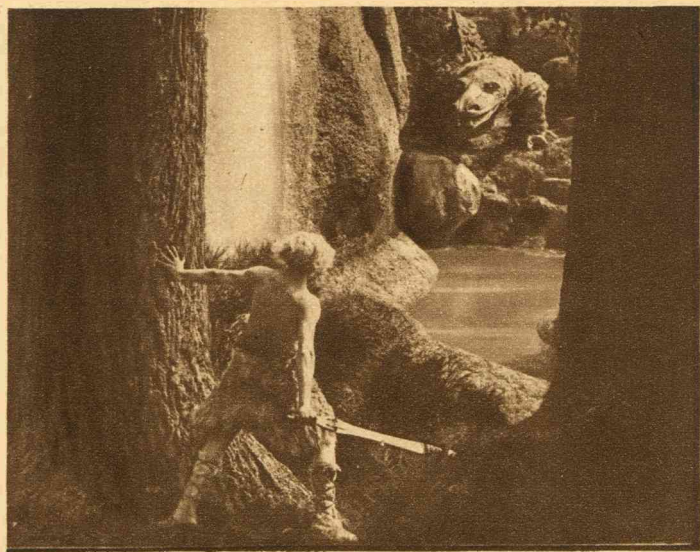
„Dan heeft niemand jou ooit begrepen,” zei het meisje en nu trilde haar stem ondanks haar willen, „dan heeft ook niemand je ooit waarachtig kunnen helpen. Dat is verschrikkelijk Herman, wijl je dan nooit geweten hebt, wat het beteekent de zon in je hart te hebben, de zon die den ander verkwikt, de bron van licht, die iedere duisternis overwint. Ik las laatst 'n gedicht Herman, dat me trof, wijl 't zoo precies weergaf, wat ik bedoel. Wil je luisteren, terwijl ik 't hier voor jou, alleen voor jou, ga zeggen?”

Hij zei niets, hij knikte slechts. Maar dit wist hij zeker: nooit zou hij dit moment vergeten. Liesje leunde tegen een berk en ze staarde droomerig in verthen, waarvan andere menschen geen begrip zouden hebben. Even wachtte zij.

De Kermis.

Reproductie naar een zich in het Stedelijk Museum „De Lakenhal” bevindend schilderij van Jan Steen, den beroemden genre-schilder, die vooral bekend is om zijn boertige voorstellingen. Hij was een der beste karakter- en zedenschilders van zijn tijd (1626—1679).

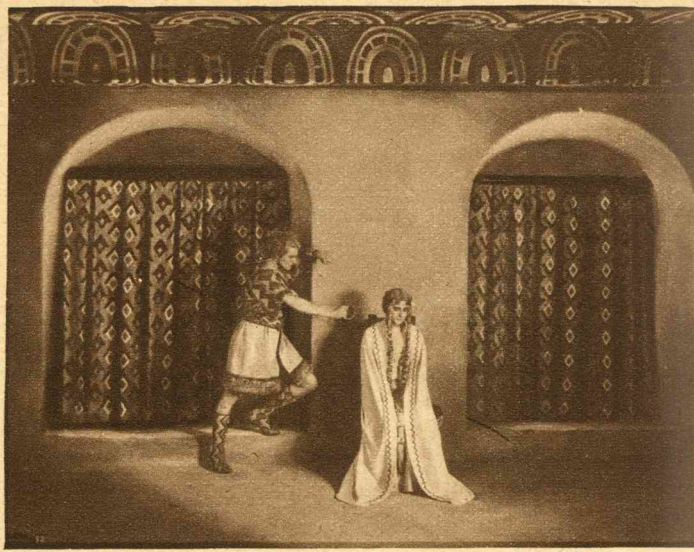

Siegfried doodt den draak.

„De Nibelungen” in het Rembrandt-Theater.

Eerste deel: Siegfried
Ufa-Decla-Film

en besluit naar haar hand te dingen. Hij bestijgt een schimmel en begeeft zich op weg. Vóór hij echter aankomt, ontmoet hij op zijn tocht een draak, dien hij met zijn scherp zwaard doodt. Dan baadt hij zich in het bloed van hetagedier, waardoor hij onkwetsbaar wordt. Alleen op één plekje in zijn rug zal hij kwetsbaar blijven, omdat gedurende het bloedbad daar juist een lindeblaadje op neergevallen was. Nog meer avonturen ondervond Siegfried, vóór hij te Worms aan het koningshof zou komen. Hij ontworsteldeden Nibelungenvorst den onmetelijken schat van het Dwergerijk en maakte meer dan een dozijn koningen tot vazallen. Zijn roem was al spoedig tot Worms doorgedrongen en juist zat Volker van Alzey zijne daden te bezingen, op den dag, dat hij aankwam. Hij vroeg de

Kriemhilde toont Brunhilde den armband.

Twee jaren is er op de ateliers van de Ufa gewerkt, onder regie van Fritz Lang, om dat succes te bereiken, dat deze film in Duitsland en in Engeland heeft behaald. En dat dit in Nederland niet minder zal zijn, daarvan ben ik heilig overtuigd! Wie niet naar dit kijkspel gaat zien — een kijkspel is het in den waren zin des woords — zal gerekend worden tot hen, die niet „au fait” zijn van wat er op kunstgebied — want kunst is het ook, wat hier geboden wordt — geschiedt. En wie zou tot dezulken willen behooren?

De samengevatte inhoud: Siegfried, koning Siegmund's zoon, is in de leer bij Mime, den smid en is zijn leermeester al spoedig de baas. Hij smeedt een zwaard, zóó scherp, dat een vlokje zwendend zwanendons er door in tweeën kan worden gespleten. Siegfried hoort een ouden gezel den lof verkondigen van eene schoone en reine maagd, Kriemhilde, de Koningsdochter van Bourgondië

hand van Kriemhilde en Hagen Tronje, het hoofd der familie, gaf zijn toestemming, op voorwaarde, dat hij de krijgshaftige Brunhilde zou weten te dwingen om de vrouw te worden van Koning Gunther. Hij zou dan als diens vazal medetrekken. Hij, die zelf koningen tot vazallen had, weigerde de vazal van een koning te worden, maar toen hij de schoone Kriemhilde aanschouwde, gaf hij zijn verzet op en trok meê. Hij overwon Brunhilde drie malen, maar in de gedaante van Gunther, want van den Nibelungenvorst had hij een tooverkap gekregen, die hem in staat zou stellen de gedaante aan te nemen van wien hij zou willen. In zijn worsteling met Brunhilde blijft een armband, in den vorm van een slang, in zijn handen. Kriemhilde vindt dien en Siegfried verraadt haar hoe hij er aan gekomen is, maar laat haar beloven, dat zij dit geheim nooit zou verraden. Evenwel als er op zekeren dag twist ontstaat tusschen Brunhilde en Kriemhilde, omdat deze

de vorstin — Brunhilde was intusschen met Gunther getrouwd — niet wilde laten vóórgaan bij het betreden van den Dom en Brunhilde Siegfried hoonde door hem een vazal des konings te noemen, toonde Kriemhilde haar den armband als bewijs dat Siegfried het was, die haar bedwongen had en haar aan Gunther had weggeschonken. Brunhilde eischt nu van haar man, dat hij Siegfried zou doodden, maar, daar deze bloedvriendenschap met hem had gesloten, weigert hij. Nu zegt de booze Brunhilde dat Siegfried haar tot zich had genomen, toen hij in de gedaante van Gunther was verschenen. Thans geeft Gunther bevel Siegfried op de jacht te doodden. Hagen belooft Kriemhilde Siegfried steeds te zullen beschermen om zoo doende van haar te weten te komen waar hij misschien kwetsbaar zou zijn. En Kriemhilde vertelt hem dit. Het is nu Hagen, die den moord op Siegfried verricht.

Edmond Visser.

Dan klonk door de stilte van den morgen eerst trillend, dan vaster de fijne meisjesstem:

Hab Sonne im Herzen
Ob's stürmt oder schneit,
Ob der Himmel voll Wolken
Die Erde voll Streit.
Hab Sonne im Herzen
Dann komme, was mag!
Dann leuchtet voll Licht dir
Der dunkelste Tag!

Weer trad een stilte in, een stilte die door 't ruischen der boomen niet verzwakt, doch eer versterkt werd.

En vreemd, nu plots nuanceerden ook voor den luisterenden man de herfsttinten tot goud en nu plots kreeg ver weg de hei en nog verder het lupinenveld een nieuw, een gloedvol aspect. Over Liesjes gelaat gleed 'n verrukte glimlach en als een jubelzang klonk het:

Hab ein Lied auf den Lippen
Mit fröhlichem Klang
Und macht auch des Alltags
Gedränge dich bang,
Hab ein Lied auf den Lippen
Dan komme was mag:
Das hilft dir verwinden
Den einsamsten Tag!

Liesjes glimlach vervaagde. Op 't jonge levenslustige gezichtje teekende zich een oneindige weemoed:

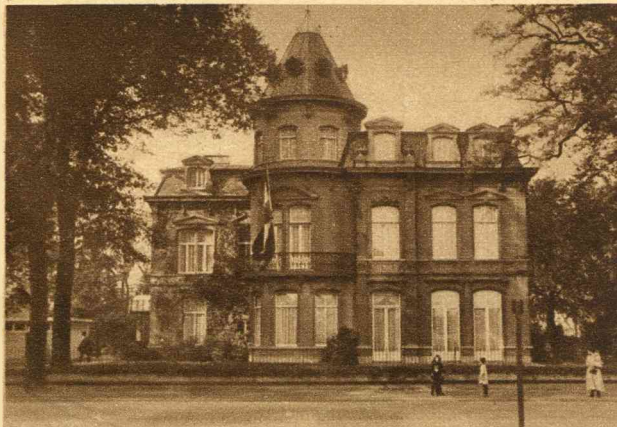
Hab ein Wort auch für Andre
In Sorg und in Pein
Und sag was dich selber
So frohgemut lässt sein

En toen — toen kwam terug en toen bleef die eerste jubelstemming:

Hab ein Lied auf den Lippen
Verlier nie den Mut
Hab Sonne im Herzen
Und alles wird gut!

Het gedicht was ten einde. Weer die stilte... minuten

lang. Herman staarde naar het verrukte gezicht van Liesje. Dan zag ook het meisje naar hém: En nu voor het eerst wist hij niet meer met die volle zekerheid, die hij de laatste jaren bezeten had, het antwoord op deze vraag: Was 't dwaasheid van hem nu iets van het leven te verwachten? Die meisjesoogen konden niet liegen, en met een overweldigende ver-

Het gebouw van de R. K. Leergangen te Gilburg, dat de vorige week officieel geopend werd in 't bijzijn van Mgr. Diepen, Bisschop van Den Bosch en Baron van Wijnbergen, lid der Tweede Kamer.

rassing zag hij in, dat die oogen toen de waarheid wilden zeggen.

Hij trad tóe — één stap. Dan reeds was Liesje naast hem. „Liesje,” was het eenige, wat hij te stamelen wist, „mijn Liesje, heb jij dat altijd geweten?”

„Ik wist, dat dit in mijn leven komen zou... ééns. Arme, arme Herman, die jaren hebt rondgelopen met twijfel in je hart, die je gevoed hebt met haat, terwijl de liefde slechts ter overwinning voert... arme, arme jongen...”

„Liefste, liefste,” was alles wat hij antwoordde. Hij nam het meisje in z'n armen. Hij zag de verrukking in haar oogen.

„Liesje,” zei hij, „nu durf ik alles aan het leven te vragen en in strijd met mijn theorie, gevoel ik, dat toch nu pas het geluk gekomen is...”

„Weet je, Herman,” fluisterde het meisje, „tusschen ons zal nu voortaan altijd het groote begripen zijn, waardoor wij voor immer zullen blijven in de klaarte die slechts de liefde brengen kan.”

En door dat wonder diepgetinte herfstbosch liepen twee menschen en in hen beiden was de volheid van het geluk. Telkens opnieuw bleven ze staan en wezen elkaar het wonderbare, dat de natuur dezen dag voor hen ten toon spreidde.

„Liefste,” zei eindelijk de man, „nu kan ik gelooven, dat ook de menschen goed zijn, wyl ik zelf nu de zon in mijn hart heb...”

Puntdichten.

WREEMDELINGEN-ZONDVLOED.

Ziet thans hier een nieuw, waar spreekwoord,
Dat 'k Den Haag ter leering gun:
„Vele vreemdelingen maken
Onze boterhammen dun”.

IN ARTIS.

„Die witte beer daar is een ijsbeer,”
Vertelde moe aan kleinen Thijs,
„En dan die bruine, moe? — vroeg 't ventje —
Is dat er een van mocca-ijs?”

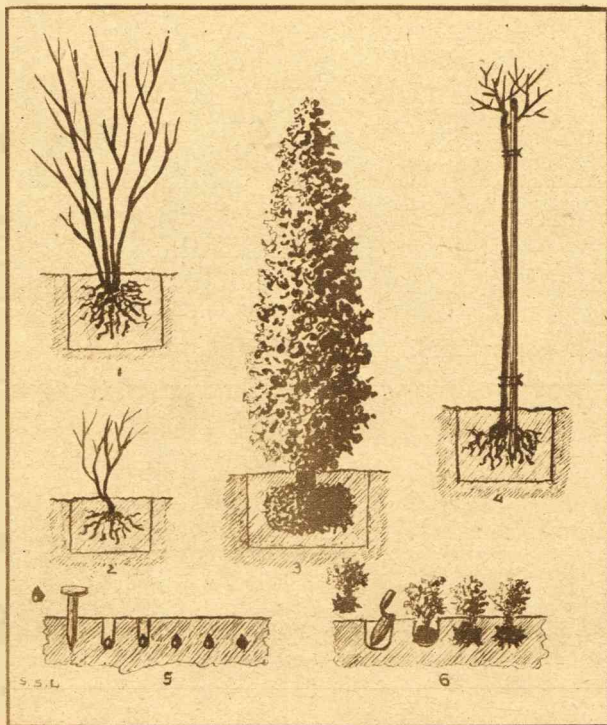
WANDELAAR'S BENOODIGDHEDEN.

In deez' tijden van motoren
Komt den wandelaar van pas:
Vier paar oogen, sterke zenuwen
En 'n nóg sterker harrenas.

Herfstaanplantingen in den Tuin.

De juiste tijd van het planten van diverse gewassen is een factor, waarvan de resultaten in zeer sterke mate afhankelijk zijn. Mislukkingen zijn maar al te dikwijls te wijten aan een te late planting. Over 't algemeen beschouwt het publiek nog al te zeer het voorjaar als den planttijd bij uitnemendheid. Weliswaar zijn er vele plantef, welke met goed succes in de voorjaarsmaanden uitgeplant kunnen worden en waarvan voorjaarsplanting zelfs wenschelijk is; er is echter ook een categorie, welke beter in den herfst uitgeplant kan worden, o.a. rozen, vruchtboomen, seringen, meidoorn en vele andere bloeiheesters. De maanden November en December vormen hiervoor het beste tijdstip. Vooral met het oog op de schrale, droge noordenwinden, waardoor zich de maanden Maart en April meermalen kenmerken, is speciaal voor rozen en sommige vruchtboomen de aanplanting in den herfst gewenscht. Een boom of heester, welke in November geplant wordt, bezit een veel sterker weerstandsvermogen tegen deze uitdrogende, schrijnende winden dan wanneer hij in April of Maart geplant is. Een koud en droog voorjaarsweer doet meer planten afsterven dan de strenge wintervorst.

De vroegste aanplantingen in 't najaar zijn die van bloembollen en sommige zaaibloemen o.a. Muurbloemen, Viooltjes, Stokroos, Madeliefje, Duizendschoon, Vergeet-mij-niet, Primula. Voor laatstgenoemde is einde September en begin October de geschiktste tijd. Men plante vooral op een juiste diepte (fig. 6). Te diepe planting doet het wortelgestel rotten en verstikken; te ondiepe planting veroorzaakt uit-

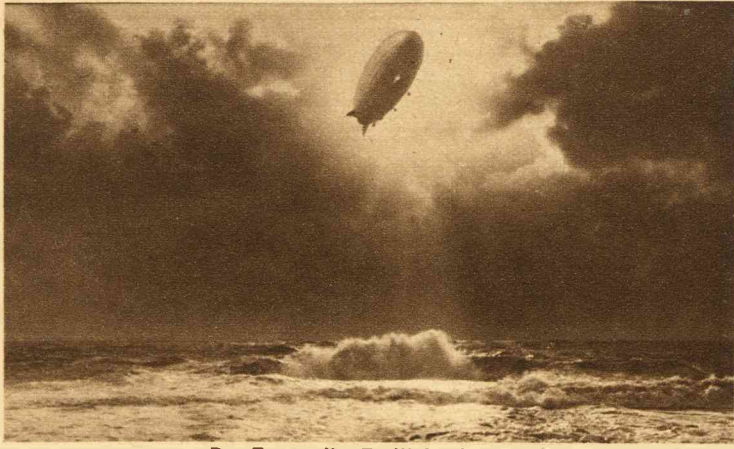

droging en heeft bij strenge vorst z.g. opvriezen ten gevolge. Tulpen en hyacinthen worden geplant op een diepte van plm. 7 à 8 centimeter onder de bodemoppervlakte en op een onderlingen afstand van minstens 10 à 15 cm. Zeer gemakkelijk geschiedt dit planten met een z.g. poothout, waarmede men in den grond de gaten steekt, om daarin de bollen te leggen (fig. 5). Men zorgte vooral, dat de spitse top van den bol bovenwaarts gericht is: Bij planting van boomen en heesters vereischt de behandeling van het wortelgestel bijzondere zorg. Sommige moeten met een z.g. kluit verplant worden o.a. Hulst, Sparren, Aucuba, Laurus en alle andere groenblijvende gewassen (fig. 3).

De bladverliezende heestergewassen, rozen en vruchtboomen worden zonder kluit verplant, dus met een wortelgestel, waar de aarde uitgeschud werd (fig. 1, 2 en 4). Uitdroging van de wortels door wind of zon is zeer nadeelig en het is zeer aanbevelenswaardig om tijdens de verzending en verplanting de wortels voldoende vochtig te houden. De afmeting der gaten, waarin geplant wordt, moet ruim zijn, opdat het wortelgestel zich spoedig onbelemmerd kan uitbreiden. Ook de juiste diepte is van gewicht (zie de figuren). Naar gelang van de zwaarte van den boom of heester, moet de bovenrand van de wortels of van de kluit minstens 5 à 10 cm. beneden de bodemoppervlakte zijn. Stamrozen worden direct bij de planting voorzien van een stevigen stok of lat (fig. 4). Gieten is bij herfstaanplanting niet noodig, tenzij de bodem extra droog is.

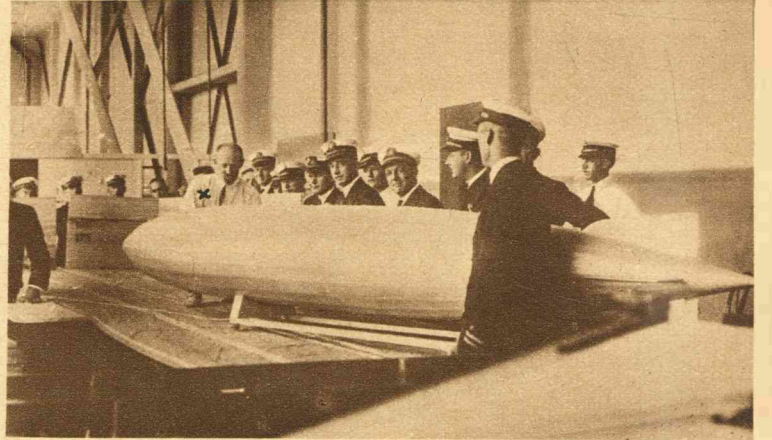
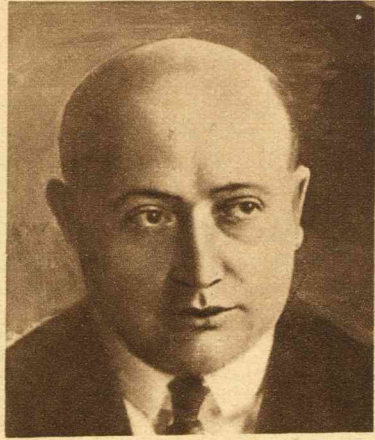
Indien de gronden buitengewoon vochtig, zuur en kil zijn, is soms voorjaarsplanting gewenscht. S. S. L.

UIT HET VOLLE LEVEN

De Zeppelin R. III in Amerika aangekomen.

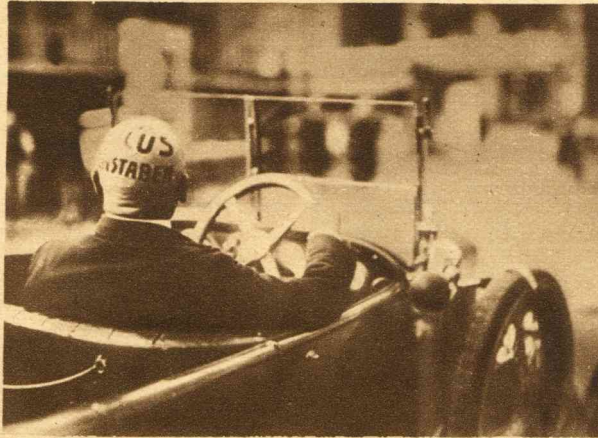
De vorige week heeft het luchtschip Z. R. III, dat in mindering der herstelrekening voor Amerika in Duitsland gebouwd is, onder commando van gezagvoerder Eckener den geweldigen tocht over den Atlantischen Oceaan volbracht. Veilig en wel is het na een reis van 5066 Engelsche mijl, die in ruim 81 uur werden afgelegd, in den staat Ohio geland. Eenige dagen lang heeft het geweldige gevaarte tusschen wolven en water gezweefd, waarbij het vaak met tegenwind en mist te kampen had. Dank zij den draadloozen weerberichten heeft men echter de storingsgebieden zooveel mogelijk kunnen vermijden of deze sneller verlaten, wat natuurlijk voor een niet gering gedeelte bijgedragen heeft tot de voorspoedige reis. De bouwer van het luchtschip is de Prager Israëliet Dr. Karl Arnstein. Deze is als zoon van zeer arme ouders geboren. Reeds op school was hij in de wiskundige vakken de eerste van zijn klas. Toen hij 21 jaar was, werd hij assistent aan de Technische Hoogeschool te Praag. Daarna vertrok hij naar het buitenland, waar hij eveneens met veel succes werkzaam was. Zoo legde hij bijvoorbeeld een nieuw fundament onder

de beroemde Westzijde van den Straatsburger Münster, waardoor het mogelijk werd dat de toren na langen tijd weer betreden kon worden, nadat men eerst gevreesd had dat hij zou instorten. Daarna bouwde hij het technische wonderwerk van de spoorbrug op de lijn Chur-Arosa in Zwitserland. In 1915 werd hij als intusschen wereldberoemd technicus door graaf Zeppelin naar Friedrichshafen geroepen. De Z. R. III is het 136ste luchtschip dat aldaar gebouwd werd; aan de laatste 60 schepen heeft Dr. Arnstein meegebouwd. De nieuwste groote schepen, als de Dixmuiden en de Z. R. III zijn het werk van hem alleen. De Amerikanen hebben thans beslag op hem weten te leggen. Arnstein gaat met zijn technischen staf naar Akron in den staat Ohio, waar de „Goodyear Zeppelin Co.” haar luchtschiphallen heeft opgericht. De schepen die daar gebouwd zullen worden, zullen echter slechts voor vreedzame doeleinden dienen, zooals bijvoorbeeld voor een geregeld luchtschipverkeer tusschen Zuid-Amerika en Spanje en omgekeerd — Onze foto's geven, links: De Z. R. III op hooge zee. Midden: Dr. Karl Arnstein. Rechts: Capt. Heinen (X), die de amerikaansche officieren onderricht in de besturing en behandeling van luchtschepen, en die ook de Z. R. III commandeeren zal.

Mr. F. J. Vlammingh Klebert †.
Te Utrecht is op 59-jarigen leeftijd overleden Mr. F. J. Vlammingh Klebert, griffier aan het kantongerecht aldaar.

De schedel als reclame-vlakte.

Een inwoner van Weenen heeft zijn kalen schedel verhuurd aan een lettergieterij, die er haar reclame opgeschilderd heeft. De man, die volgens 't contract gedwongen wordt zich overal in het openbaar te vertoonen, verwerkt natuurlijk heel wat opzien.

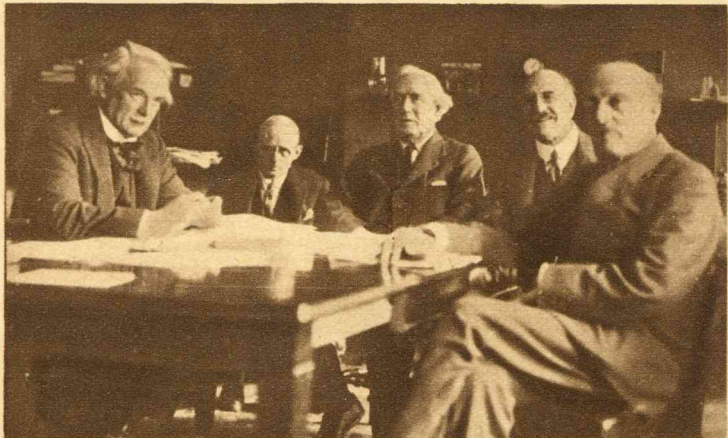

Stoomboot-dienst Den Briel—Vlaardingen.

Tot groot gerief van de inwoners van Vlaardingen en Den Briel onderhoudt thans een salonstoomjacht een geregelden dienst tusschen deze plaatsen. — Onze foto werd genomen bij de officieele proefvaart van af Vlaardingen.

Mr. A. J. van Hengel,
tot nu toe directeur der Amsterdamsche Bank, zal deze functie neerleggen en de benoeming als gedelegeerd-commissaris der Rotterdamse Bankvereniging aanvaarden.

De verkiezingsstrijd in Engeland.

Door den val van het kabinet Donald zijn in Engeland de algemeene verkiezingen vroeger begonnen dan men verwacht had. Aangezien het bij deze verkiezingen meer om zetels dan om een programma gaat, wordt er verwoed gestreden tusschen de politieke partijen. — Op onze foto ziet men de bijeenkomst der liberale partij waarop de verkiezingsactie besproken werd. V.l.n.r. Lloyd George (onbekend), Asquith, Sir Alfred Mond, Dr. Mac Namara.

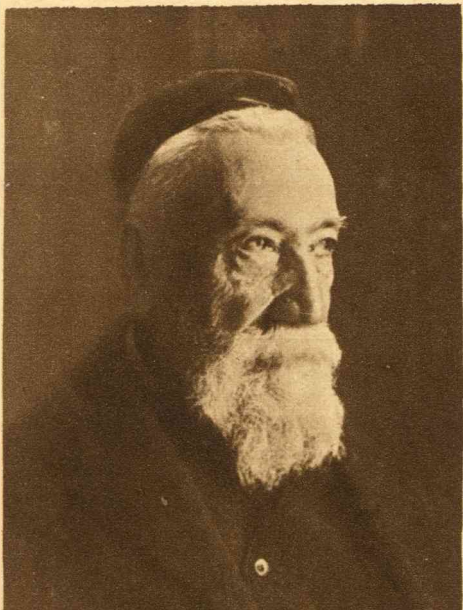
De ongekroonde koning der Joden.

De opperrabijn van Palestina, Dr. Abraham Isaac Kook, de ongekroonde koning der Joden, vertoelt op het oogenblik in New-York, alwaar hij diverse wetenschappelijke inrichtingen bestudeert.

Mekka, de heilige stad,

waar zich het graf van den profeet Mohammed bevindt, is in handen der Wahabieten gevallen, een soort van orthodoxe Mohammedanen.

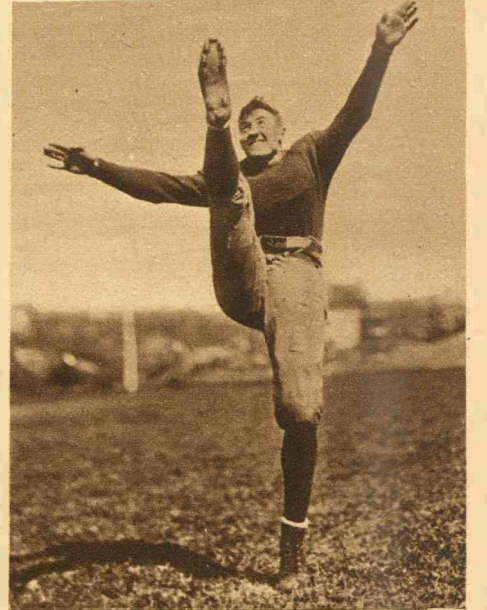
Anatole France,

de beroemde Fransche schrijver, is op 80-jarigen leeftijd gestorven.

Dr. Jan Thomée gehuldigd.

Zondag 12 October werd de oud-internationaal Dr. Jan Thomée (X) ter gelegenheid van zijn 25-jarig jubileum als lid van de voetbal-club „Concordia” te Delft gehuldigd.

Een niet-alledaagsche houding.

Hierboven beelden wij Geo Peaso af, van het studentelftal der Columbia Universiteit (Amerika), in een zeer buitengewone houding tijdens een voetbal-match.

IN DE VAL

Men een langgerekt, schril gefluit aankondigde, dat de trein uit B. het stationnetje binnenstoomde, dat op geringen afstand van het eenzame villa'tje lag, legde de man, die in een gemakkelijken stoel voor het haardvuur had zitten lezen, zijn courant neer en liep naar een schrijftafel, welke in het midden van het vertrek stond.

Had iemand hetgeen hij daar deed toevallig kunnen gadeslaan, dan moest hem dat wel vreemd en zonderling hebben toegeschenen. Uit een la van de schrijftafel kreeg de ongeveer vijftigjarige, flink-gebouwde man een revolver, spande den haan en legde ze toen weer op haar plaats. Daarna bekeek hij zijn uiterlijk zorgvuldig in een klein zakspiegeltje. Eenige oogenblikken beschouwde hij zichzelf aandachtig, toen haalde hij zijn hand door zijn grijzen, verwarden baard, legde een haarlok wat meer over zijn voorhoofd en knikte dan goedkeurend tegen zijn beeltenis. Daarna bleef hij een poosje in gedachten verzonken staan. Lang duurde het echter niet, want hij greep naar de revolver, hield ze even in zijn hand, overwegend of hij ze weer in de la zou leggen of dat hij ze in zijn zak zou steken. Eindelijk besloot hij tot het laatste en deed de la dicht.

Teruggaand naar den haard, zette hij nog 'n fauteuil naast den zijne, en verdiepte zich toen weer in zijn lectuur. Een intense, bijna dreigende stilte, slechts af en toe verbroken door het knisteren van het papier, heerschte er in het half in schemer gehulde vertrek.

Plotseling wierp de man de courant naast zich neer en veerde overeind: op het grintpad in den tuin vóór het huis klonken voetstappen. De eenzame man ging de onverlichte hall in, om de deur te openen voor den laten bezoeker, van wien hij geweten had, dat hij met den zoo juist binnengekomen trein zou arriveeren.

Een gure windvlaag sloeg den regen in de hall, toen de „kapitein” de deur opende. Een nauw merkbaar tevreden lachje deed zijn lippen krullen, toen hij tegen den man buiten zei: „Kom erin, Ram Chandar! Wat een weer! Je zult wel nat zijn.”

De man, tot wien deze woorden gezegd werden, was het echte type van den Aziaat. Hij antwoordde niet, maar volgde den „kapitein” naar de kamer. Met de bezonnen, bijna bestudeerde bewegingen van den Oosterling, legde hij zijn wijde, natte overjas voorzichtig op een stoel bij de deur, en nam toen plaats in den fauteuil, dien zijn gastheer voor hem had neergezet.

Eenmaal gezeten, antwoordde hij pas op de vraag van den „kapitein”.

„Neen,” klonk het met een zuiver engelschen tongval, „ik ben niet nat, alleen koud.” En zijn stoel dicht bij het vuur trekkend, zei hij: „Ik vind uw vermomming prachtig. Ik zou u nooit herkend hebben.”

De aangesprokene glimlachte, een veelbeteekenend, misschien supérieur lachje. „Dat doet me plezier. Het is mijn bedoeling ook, niet herkend te worden. Maar bovendien, sinds jij en Munshi Ram mij helpen, bij mijn. . . laten we maar zeggen kleine operaties, hebben we elkaar toch nooit anders dan vermomd gezien. Dat was nu eenmaal het veiligst. Maar nu vooral toch is het noodig, dat ik volkomen onherkenbaar ben. Je begrijpt zeker wel, wat ik bedoel?”

De Oosterling richtte zijn schitterende, doordringende oogen op den spreker, en zei verbaasd: „Neen! Is er dan iets bijzonders?”

„Je hebt zeker de couranten nog niet gelezen? — Neen? Nu, daarin staat dat de politie een spoor heeft gevonden. Dat het niet lang meer zal duren of de dieven van de juweelen der Oostersche vorsten, die hier in Londen logeeren in verband met de tentoonstelling, zullen gevat zijn. Ze hebben ontdekt, dat in elk hotel, waar een vorst woonde die bestolen is, den nacht van den diefstal ook een heer, die zich inschreef als „kapitein Mordaunt” met twee oostersche bedienden gelogerd heeft. Dat hebben ze met elkaar in verband gebracht, wat natuurlijk vrij logisch is. Maar dat beteekent nog niet, dat ze een spoor hebben. En toch is dat geen bluf, want hoofdinspecteur Carry, die het onderzoek leidt, zegt nooit iets, als hij het niet zeker weet. Er moet dus gepraat zijn, anders kan ik het me niet begrijpen. We hebben onze maatregelen toch goed genoeg genomen.”

De Oosterling keek verrast op. „Gepreut? Door wien? Er is niemand behalve wijzelf en Munshi Ram. Maar denkt u dan dat er direct gevaar dreigt? Wat voor iemand is die Carry?”

„Iemand, waar ik bang voor ben. Ik heb al eens met hem te doen gehad. Ben toen nauwerwoud den dans ontsprongen. Hij verandert zijn spraak en zijn uiterlijk zoo volkomen, dat niemand hem meer herkent. Als hij inderdaad een spoor gevonden heeft, en daar is niet aan te twifelen, nu hij het zelf beweert, kunnen wij er wel uitscheiden. Ik denk tenminste dat ik morgen maar eens voor een dag of veertien ergens anders heen ga. Ik vrees, dat het me hier te heet zal worden. Ik heb met dien Carry liever maar niet meer te doen. En bovendien: wij mogen toch wel tevreden zijn met onzen buit. Bij elkaar moeten die juweelen wel een paar miljoen waard zijn. . . Dat is waar ook, Ram Chandar, heb je dat collier nog meegebracht?”

„Ja. U vroeg het immers in uw telegram.”

„Dat is goed. Ik wilde het graag nog eens zien.”

De Oosterling scheen een oogenblikje te aarzelen. Toen zei hij argwanend: „En het uwe?”

De „kapitein” glimlachte even, een beetje ironisch.

„Natuurlijk. Ik zal mijn collectie ook voor den dag halen. Wij zullen alles eerlijk bij elkaar doen en de opbrengst deelen. Ik denk echter wel, dat het niet zoo gemakkelijk zal wezen, de juweelen aan den man te brengen. Het zal wel in het buitenland moeten gebeuren. Maar enfin, daar heb ik wel een geschikt iemand voor.”

Gerustgesteld haalde Ram Chandar nu uit zijn binnenzak een leeren foedraal. Hij legde het op zijn knie om het open te maken. Drie lange strengen paarlen en diamanten flonkerden in het matte schijnsel van de lamp. Vooral in één grooten steen van het zuiverste water weerkaatste het licht zich duizendvoudig in alle kleuren van den regenboog. Het gelaat van den Indiër kreeg een bijna duivelsch-begeerige uitdrukking, nu hij het schitteren der steenen opnieuw bewonderde, en zich als in vereering over het kostbare sieraad buigend, mompelde hij binnensmonds: „In mijn vaderland noemen ze je de Chashma-i-Suraj; de Zonfontein! Mannen en vrouwen hebben fel om je bezit gestreden, en zijn voor je. . . gestorven!”

De „kapitein”, meer practisch aangelegd, zei: „Ja, het is een magnifique stuk. Het is werkelijk zonde, dat wij dien grooten steen niet in zijn geheel verkoopen kunnen. Maar dat zou veel te gewaagd zijn. Iedereen kent hem.” De Indiër

Uit ons mooie Insulinde.

Eenige warongs aan een landweggetje. — Een warong is een inlandsch winkeltje, waar men allerlei eetwaren kan kopen.

pakte het collier na een laatsten liefkoozenden blik weer in, onder welke bezigheid de „kapitein” vroeg: „En het andere collier? Waar is dat?”

De Oosterling keerde weer tot de werkelijkheid terug. „Dat heeft Munshi Ram in bewaring.”

„Goed. Ik heb hem getelegrafeerd, morgenochtend vroeg hier te komen. Zou hij het doen?”

„Ja. Hij heeft uw telegram gekregen. Maar wij begrepen niet, waarom wij elk afzonderlijk moesten komen?”

Er was een korte pauze eer de „kapitein” antwoordde. Zijn blik dwaalde naar een bepaalde lade in de schrijftafel. Toen vroeg hij ineens:

„Wat is die Munshi Ram eigenlijk voor iemand?”

Er klonk iets als verbazing in de stem van den aangesprokene, toen hij antwoordde: „Een betrouwbaar man. Ik ken hem reeds jaren. Waarom vraagt u dat zoo?”

De ander antwoordde niet direct op deze vraag, maar zei: „Heb je nooit aan hem getwijfeld?”

De oogen van den Oosterling vergrootten zich, toen hij herhaalde: „Getwijfeld? In welk opzicht?”

„Nu, dat hij bijvoorbeeld geen eerlijk spel met ons speelde? Dat hij misschien zaken voor zichzelf wilde doen?”

„Hoe komt u daarop? Nooit!” riep de aangesprokene uit. „Heeft u vermoedens omdat u dat zoo pertinent vraagt?”

De „kapitein” haalde zijn schouders op, terwijl er een cynisch lachje om zijn mond speelde. „Och,” zei hij, „ik heb natuurlijk overal mijn relaties. En zoo kreeg ik gisteren een wenk, dat Munshi Ram moeite deed, een kostbaren steen voor zichzelf te verkoopen. Als dat werkelijk waar is, dan. . .”

„Dat moet een valsche aantijging zijn!”

„Dat zal hij dan morgenochtend mij en jou dienen te bewijzen. Ik heb geen reden om aan mijn zegsman te twifelen, en als hij het niet kan, dan komt hij hier niet meer levend vandaan.”

„Wat bedoelt u?”

„Ik behoef toch zeker niet in details te treden? Er is hier een prachtige kelder. . . ik ga hier morgen voor een veertien daag weg. . . niemand komt er hier in dien tijd. . .”

„U bedoelt dat u hem. . . dooden wilt?”

„„Dooden” is zoo'n groot woord, Ram Chandar. Daar houd ik niet van. Laten we liever zeggen dat hij „verdwijnen” moet!” Hij wierp den man tegenover hem een veelbeteekenend blik toe, en vervolgde toen: „Zooiets is toch niet zoo heel ongewoon in het Oosten, is het wel? En als je soms een klein bewijs wilt hebben. . .” Terwijl hij deze woorden sprak, liep hij naar de schrijftafel, en trok een der laden open.

Maar eer hij de revolver eruit kon nemen, hoorde hij een stem bijna sissend achter hem zeggen: „Handen op, „kapitein”! En keer je om, maar hou je handen op, of ik schiet!”

Het was stellig niet den eersten keer dat den „kapitein” een dergelijk bevel toegevoegd werd. Zijn handen vlogen tenminste boven zijn hoofd. Toen keerde hij zich langzaam om, en den man met de revolver in de hand vóór hem verbaasd aanstarend, vroeg hij: „Wat beteekent dat, voor den duivel?”

Ram Chandar had in dit korte oogenblik een heele verandering ondergaan. Zij kleine, zwarte baardje was verdwenen, en zijn stem klonk opeens heel anders, toen hij antwoordde: „Ja, ik ben het, Munshi Ram. Ram Chandar komt morgen. Maar hou je handen omhoog, terwijl ik even kijk of je ook gewapend bent.”

De revolver op den „kapitein” gericht houdend, trad de Oosterling bedachtzaam naar voren en onderzocht de zakken van den ander zorgvuldig.

„Dank je,” zei hij, toen het afgelopen was. „Nu mag je je handen wel laten zakken. Maar neem je in acht, mijn revolver gaat gauw af. Overigens ben ik heelemaal niet verbaasd, dat je mij niet herkende. Niet alleen ben ik even handig in het vermommen als u, maar bovendien had ik nog het voordeel dat Ram Chandar mijn broer is. Dat wist u natuurlijk niet?”

„Je broer?”

„Ja, en een tweelingbroer nog wel! Die baard heeft u bedrogen. Toen wij uw telegram ontvingen om afzonderlijk te komen, kregen wij argwaan.”

De „kapitein” trachtte zich groot te houden. „Argwaan?” riep hij uit. „Waarom? Wat was er voor bijzonders aan dat telegram?”

„Dat wisten we natuurlijk niet. Maar we hebben afgesproken dat ik maar het eerst zou gaan. Ik heb meer ondervinding in zulke zaken dan Ram Chandar.” De Oosterling maakte een veelbeduidende beweging met de revolver. „En nu, „kapitein”, ik dank u wel, dat u zoo goed geweest is mij in te lichten over uw plannen met mij. Natuurlijk wist ik, dat u loog, toen u zei, dat ik probeerde zelf iets te verkoopen. Wat was feitelijk uw bedoeling met dit te zeggen? Om mij vanavond uit den weg te ruimen, en morgen mijn broer? En dan alles zelf te houden?”

„Ik heb natuurlijk niet gemeend. . .”

Munshi Ram haalde spottend zijn schouders op en viel hem in de rede: „Het komt er per slot van rekening niets op aan, wat u van plan was, want ik geloof, dat noch mijn lichaam, noch dat van Ram Chandar, in den kelder zal komen te liggen.”

„Wat ben je van plan te doen?”

„Dat zullen we beslissen wanneer mijn broer komt. Maar ondertusschen moet ik u verzoeken mij de juweelen te geven, die u hier heeft.”

„Jelui mogen alles alleen hebben, indien je mij weg laat gaan.”

Een grijnslach kwam er op het gelaat van den Oosterling toen hij antwoordde: „Ik twijfel er geen oogenblik aan, of wij zullen alles alleen hebben. Maar zooals ik al gezegd heb, over u zullen we beslissen als mijn broer morgen hier is. Als je blijft leven, zal het misschien voor ons niet erg veilig meer zijn!” Hij richtte weer zijn revolver op den „kapitein”. „En nu gauw, waar zijn de juweelen?”

De ander scheen in te zien, dat alle verdere pogingen vergeefs zouden zijn. Op een donkeren hoek van de kamer wijzend, zei hij: „Onder de kast in dien hoek. Je zult het kleed moeten oplichten.”

Met de revolver in zijn hand ging Munshi Ram naar de aangeduide plaats, en bukkend, tilde hij een punt van het kleed op. „Is het dicht gespijkerd?” vroeg hij.

„Neen. Er is een veer. Laat mij het maar doen. Ik ben immers toch ongewapend.”

De Oosterling knikte ten teeken dat hij het goed vond. Hij stond er aandachtig kijkend bij, toen de ander op den grond knielde en met zijn vingers onder het kleed tastte.

Wat er het volgende oogenblik gebeurde, gebeurde met de snelheid van het licht. Zijn hoofd plotseling buigend, sloeg de man op den grond ineens zijn hand uit, greep den ander bij zijn enkel en trok hem onderstboven. De revolver ging een ondeelbaar oogenblik te laat af, en deed een kogel in het plafond terecht komen. Voordat Munshi Ram probeeren kon op te staan, had de ander hem zijn knie op de borst gezet en het wapen uit zijn hand gewrongen. Een seconde later reeds zaten de handen van Munshi Ram in stalen boeien gesloten. Terwijl hij moeizaam overeind strompelde, was het iemand anders dien hij in het gelaat staarde.

„Ja,” zei deze, een grijzen baard op de tafel leggend, „ik was wel goed vermomd, niet? Ik ben natuurlijk Carry, zooals je wel begrijpen zult. Ik geef direct toe, dat je mij ook eenigszins verrast hebt, Munshi Ram — maar het geeft per saldo niets, dat jij het eerst gekomen bent. Ik had je natuurlijk wel direct kunnen inrekenen, maar ik wilde er zeker van zijn, dat je het collier bij je had, en dat allebei mijn telegrammen hun bestemming hadden bereikt.”

Hij liep naar de telefoon in de hall en kwam na eenige oogenblikken weer binnen.

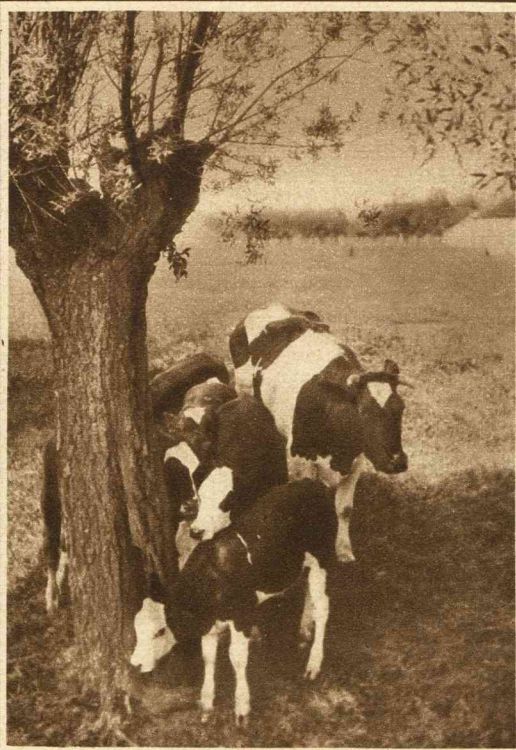
„Direct komt er een auto voor je, Munshi Ram en dan zal ik je even naar je logement voor vannacht brengen. Mijn mannen zullen Ram Chandar wel gevangen nemen, als hij morgenochtend komt. Overigens zal het je misschien nog interesseeren dat de „kapitein” vanmorgen al in mijn handen gevallen is, met een deel van den buit en zijn meer dan waardevol dagboek. Daarin heb ik ook gelezen waar ik de telegrammen heen kon zenden.”

(Vrij naar het Engelsch)

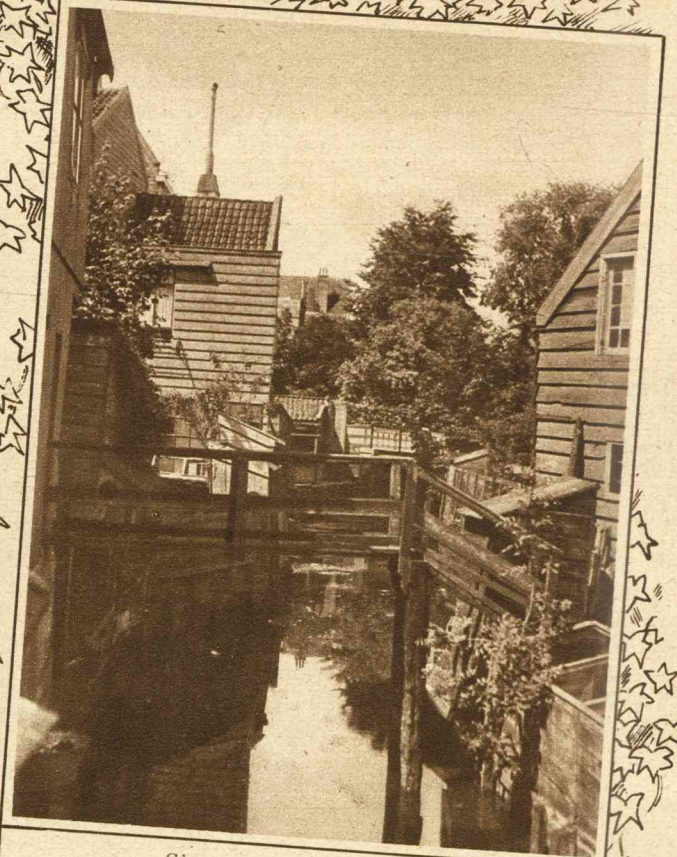
ONZE FOTO-WEDSTRIJD
(NATUURONNAMEN).

Boschstemming (bij Dusseldorf).
(Derde prijs, f 5.— Foto: T. Planje,
Commelinstraat 109II, Amsterdam.)

Koeien in de schaduw (Oudewater)
(Tweede prijs, f 10.— Foto J. Keuning,
Anna van Buerenstraat 212, Den Haag).

Slootje te Zaandam.
(Derde prijs, f 5.— Foto: J. P. Staartjes,
Soaarndammerstraat 151, Amsterdam).

Beeldden wij in ons vorig nummer de foto's af, die een geld- of troostprijs verworven hebben in de afdeling „Vacantiegoegens”, op deze pagina reproduceeren wij de foto's, waaraan in de afdeling „Natuuropnamen” door de jury na ampele overwegingen een *geldprijs* werd toegekend. Behalve deze prijzen, zijn ook voor deze rubriek nog *troostprijzen*, bestaande uit *fraaie gravures op oudhollandsch papier*, toegekend. De

foto's waarvan de inzenders een troostprijs kregen, zullen wij in ons volgend nummer opnemen, aangezien deze week ons de ruimte ervoor ontbreekt. De geldprijzen zijn inmiddels toegezonden aan de rechthebbenden, die wij tevens hierbij gelukwensen met het behaalde succes. Binnenkort zullen wij wederom een nieuwen wedstrijd uitschrijven, waaraan ook weer al onze abonné's kunnen meedoen.

Onder Heuze (N. Br.)
(Eerste prijs, f 20.— Foto: Meuffrouw H. van Vliet, 's-Gravenweg 414, Rotterdam).

HET HERVONDEN GOUDLAND

Een verhaal uit Zuid-Arabië
door NIELS MEYN

Geautoriseerde vertaling uit het Deensch

26)

Ze zetten er den pas in en na heel veel moeite kwamen ze, door een groene wildernis van struiken en kruidachtige tropische planten, over den muur. Bij het aanbreken van den morgen legerden ze zich in de beschutting van het dichte gebladerte en werden er sluippatrouilles uitgezonden om den omtrek te verkennen. Dit gedeelte van het dal scheen een wildernis van vruchtboomen en palmen, die een dicht bosch vormden. Een der soldaten, die langs den stam van een palm naar boven was geklommen, kon heel in de verte de witte muren van een fort onderscheiden, dat den weg moest verdedigen die van den uitgang van den pas naar de witte stad liep.

Het fort was hoogstens eenige uren gaans verwijderd. Stringer gaf dus order om terstond op te breken en de marsch werd voortgezet, totdat men zich kon legeren aan den uitersten rand van het bosch, op nog geen honderd meter afstand van de achterzijde van het fort.

Stringer's plan was, om oogenblikkelijk op te rukken, in geval de expeditie aan de andere zijde in den loop van den dag een aanval op den pas zou doen. In het tegenovergestelde geval wilde hij den volgenden nacht zijn dynamietpatronen onder de hooge muren leggen, om op deze wijze een extra verrassing bij de hand te hebben, wanneer de pas nog veroverd moest worden. Hij verheugde zich al op de gedachte, dat de expeditie toch ten slotte zou triomfeeren. Want wanneer maar eenmaal de pas geforceerd was en men beginnen kon met een krachtig bombardement van de stad, dan zouden Clarcke's groote woorden van een hemelregen van vuur en verdelging niet misplaatst zijn. En dan zou niemand kunnen beweren, dat zijn bedreigingen slechts grootspraak waren geweest en niet uitvoerbaar waren.

Hoofdstuk V.

BINNEN DE MUREN.

Terwijl dus Clarcke en Stringer beiden hun krachten tot het uiterste inspanden om door den pas voort te dringen, zaten de verdedigers van het land ook niet stil. Dank zij de twee machinegeweren was het hun gelukt, den eersten aanval op den pas af te slaan. Dat het Elver en Holst waren, die, in het kreupelhout verborgen, het geschut bedienden, daarvan hadden kapitein Billstone en zijn manschappen natuurlijk geen vermoeden. Hoe groot was dus hun verrassing, toen zij, na gevangen genomen en geboeid den ganschen afstand door den pas en langs den weg naar de witte stad te zijn gesleept, eindelijk in een prachtig paleis werden gebracht, waar een rijk gekleed en met een tulband getooide oosterling hen in hun eigen taal begroette.

„Het spijt me werkelijk dat de zaken dezen loop hebben genomen,” riep hij, „maar we hadden jullie toch van te voren gewaarschuwd. In normale omstandigheden zouden er korte metten met jullie gemaakt worden, zoodat de ijzeren spitsen op den stadsmuur vanavond met pas afgehouden hoofden konden prijken. Nu zal ik echter bij de gebiedster van het land een goed woord voor jullie doen.” En hij maakte een welwillend handgebaar.

„Dr. Holst!” riep de kapitein verbaasd, „wel alle duivels!”

Holst glimlachte. „U vindt mij en Elver beiden hier. Wij zijn 't geweest, die het vliegtuig en het machinegeschut hebben ontvoerd en wij zijn 't, die nu de verdediging leiden tegen onze roofzuchtige landgenooten. Binnen enkele dagen zal de gansche expeditie gevangen genomen zijn en geboeid voor den troon der gebiedster gevoerd worden. Want zij zal haar woord houden.”

De kapitein vloekte hevige en een dreigend gemompel steeg uit de rijen der soldaten op. „Ik zal bevel geven, om jullie de boeien af te nemen,” ging Holst voort, „dan kunnen jullie vrij in de tuinen van het paleis rondlopen. Elke poging tot ontvluchten zou vergeefs zijn, want de tuinen worden zorgvuldig bewaakt. Ieder die buiten deze muren wordt gevat,

zal zonder genade op de plek waar hij staat worden neergesabeld.” Hij nam een klein staafje en sloeg even op een gouden gong. Dadelijk trad een troep zwaar gewapende krijgers binnen. Holst gaf een bevel en de boeien der gevangenen vielen kletterend op den glimmenden steenen vloer. Toen werden ze allen door de zalen van het paleis gevoerd en naar buiten geduwd in een prachtige tuin. De poort viel dreunend dicht en het rammelen van metaal verkondigde hun, dat er zorgvuldig werd gesloten. Toen de gevangenen verdwenen waren, stond Holst op en ging de zaal uit. Volgens zijn gewoonte wees hij de slaven af, die hem met baldakijn en waaiers wilden volgen en liep haastig, onvergezel, de straten door naar het paleis aan de rivier waar aan Elver en hemzelf een verblijf was aangewezen.

„Geen nieuws?” vroeg de ingenieur, die gebogen stond over een geïmproviseerde teekentafel, waarop hij met zijn vulpen schetskaarten maakte op een groot stuk wit perkament. Elver was dadelijk aan het bestu-

De oudste monarch der wereld.

De vorst die op deze kwalificatie aanspraak kan maken is „Zijne Majesteit” Sisowath van Cambodja, een fransche kolonie in Achter-Indië. Koning Sisowath is 92 jaar en lijdt nog absoluut niet door de kwalen van den ouderdom. Integendeel, hij is nog zoo kwiek, dat hij zelfs het voornemen heeft binnenkort een reis om de wereld te gaan maken en daarbij ook Frankrijk te bezoeken, waar hij achttien jaar geleden voor het laatst was. Op onze foto ziet men hem in zijn staatsgewaad en met zijn eigenaardige kroon op het hoofd.

deeren getogen van het kanaalstelsel in het dal en hij had moeten erkennen, dat het zelfs met de meest moderne middelen der techniek niet mogelijk was, om de waterbouwkunde tot een hooger peil op te voeren dan hier gedaan was. Het eenige minder goede was de aanleg in het hoogland, waar het water uit ontelbare bergstroompjes naar het reusachtige ellipsvormige reservoir werd geleid. Van daaruit werd dan het water door sluisdeuren naar de leidingen in het dal gebracht en door een kanaal in den tunnel naar de gemetselde waterleiding in het tweede dal. Op zichzelf beschouwd een buitengewoon vernuftig systeem, maar Elver meende, dat er van de bergstromen en bergbronnen nog beter partij kon worden getrokken door verschillende werken te doen uitvoeren. Hij had dus een aantal schetskaartjes gemaakt en, zoo goed als 't ging, hoogtemetingen gedaan. Eveneens had hij een overzichtskarta van het land gemaakt. Op een tweedaagschen tocht was hij diep in het onbekende hoogland ten noorden van het dal doorgedrongen en had daar opmetingen gedaan. Hij meende, dat daar voor hem een groote taak lag, omdat er achter de onbekende bergen eenige smalle dalen lagen, die, door het aanleggen van een nieuw stelsel van watervoorziening, ontgonnen konden worden.

Maar die plannen moest hij voorloopig nog laten rusten, want nu kwam het er in de eerste plaats opaan om het land te zuiveren van de ongenode gasten.

Nadat den vorigen dag de aanval op den pas was afgeslagen, had Musa, die zelf den opmarsch van de ruitery geleid had, zich teruggetrokken op een klein lustslot buiten de stad, dat zijn eigendom was en waar zijn vrouw woonde. Hij had beloofd om nog dienzelf-

den nacht terug te zijn, maar het was reeds de volgende morgen en nog steeds was hij niet gekomen.

„Heeft Musa zich nog niet vertoond?” vroeg Elver. „Neen, hij schijnt wel spoorloos verdwenen,” merkte de dokter op, „zijn echtelijk geluk neemt hem geheel in beslag. Overigens zijn onze waardige vrienden bezig om een nieuwen aanval op den pas voor te bereiden. Gedurende den nacht hebben ze een versterkt kamp opgeslagen vlak bij het stukgeschoten fort en den heelen morgen zijn ze in het bosch aan het hakken geweest. Blijkbaar zijn ze bevreesd voor een nieuwen aanval van het machinegeschut. — Maar laat hen maar in den pas doordringen, dan zijn ze overgeleverd. Want 't beste zou toch zijn, als we hen levend in handen kregen.”

Elver haalde de schouders op. „Waarom eigenlijk? We zijn 't er immers over eens, dat geen levende ziel hier ooit meer vandaan mag. Wanneer ze konden vertellen van de rijke mogelijkheden van het land en van de goudmijnen in de bergen, dan zouden alle Europeesche mogendheden oogenblikkelijk klaar staan om wraak te nemen over de ergerlijke, ruwe, beestachtige wijze, waarop de Arabieren een vreedzame wetenschappelijke expeditie hebben aangevallen, die zelfs een zending ondef haar leden telde. In minder dan een jaar zouden we een straf-expeditie op onzen hals hebben. Ik ben volstrekt niet bloeddorstig of wraakzuchtig, maar ik ben rechtvaardig genoeg om te erkennen, dat onze rasgenooten hier als een troep boosdoeners zijn binnengedrongen. Ze waren gewaarschuwd, dus wat er later ook moge gebeuren, zij krijgen hun verdiende loon. — Het beste zou zijn, wanneer ze maar in den pas gedood werden.”

„Ik ben het ten deele met je eens,” antwoordde de dokter, „maar ik geloof overigens, dat het niet kwaad zou zijn, als we zelf eens gingen kijken, nu Musa niet verschijnt. Ik heb twee paarden laten zadelen en op het voorplein wacht ons een behoorlijk gewapend geleide.”

Elver legde zijn pen neer, zette toen zijn tulband recht en stak een revolver in zijn sjerp. „Ik ben gereed!”

De beide mannen stegen, te paard en stoven in galop door de stad, gevolgd door een vijftigtal ruiters met getrokken kromme sabels. Overal werden ze met luide jubelkreten begroet. Vooral Holst was zeer populair, omdat hij, als dokter, veel met het gewone volk in aanraking kwam. Voor zoover hij tot nog toe kon oordeelen, leek hem de gezondheidstoestand bijzonder goed, maar de stad was dan ook buitengewoon zindelijk. Rondom in de verschillende wijken waren publieke baden, en er was, om zoo te zeggen, geen straat, die geen open plein had met schaduwrijke boomen en een fontein van bronwater, dat door lange leidingen uit de bergen werd toegevoerd.

De ruiterschaar stooft dreunend over de brug, waar het breede kanaal den weg kruiste en in vliegende vaart ging het verder naar den pas. Bij het witte fort werd halt gehouden en ze reden allen door de smalle ijzeren poorten, die dadelijk weer met een dof gedreun dichtvielen. In het midden van het binnenplein der vesting was een groote vierkante opening, vanwaar een breede trap naar beneden liep. Holst en Elver beantwoordden de eerbiedige begroetingen der hoofdmannen en daalden de trap af, gevolgd door het gewapende en van wapenen kletterende gevolg. Door een lange gemetselde gang, die door teerfakkels werd verlicht, kwamen ze na twintig minuten opnieuw aan een trap, die naar boven leidde en in het harde rotssteen was uitgehouwen.

Heel boven kwam zij in een groot vertrek uit. Een smalle buitengang, die slechts licht ontving uit nauwe, dicht bij elkaar geplaatste schietgaten, liep een eind rechtuit en maakte dan plotseling een scherpe bocht. De gang was uitgehouwen in den rotsmuur, die langs de eene zijde van den pas liep en eindigde in een groot vertrek, ongeveer gelijk aan dat waar de trap heenleidde. De beide vertrekken lagen omstreeks vierhonderd meter van elkaar en waren uitgehouwen op plaatsen, waar de bergwand zelf reeds een reusachtig portaal boven den pas vormde.

De natuur had zodoende met eigen hand een prachtige verdedigingsbasis geschapen. De enorme portalen waren verder uitgehold en verborgen ieder een massieve, centenaars-zware ijzeren deur, die, met behulp van kolossale hefboomen, snel neergelaten kon worden en dan de smalle opening in den pas afsloot. Op die wijze kon een vijandelijke troepenmacht tusschen twee massieve ijzeren platen worden opgesloten en daarna vanaf den omgang met goed gemikte pijlschoten worden afgemaakt. Achter twee van de schietgaten stond het machinegeschut opgesteld. Men kon dus een aanval afwachten.

(Wordt vervolgd)

Van Heinde en Verre

Het 60-jarig jubileum der Leidsche H.B.S.

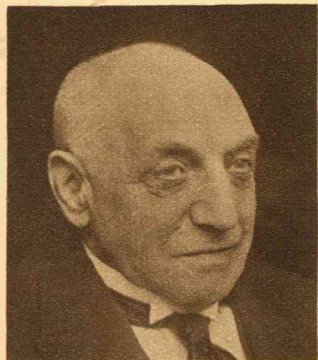
Ter gelegenheid van het zestigjarig jubileum der Leidsche H.B.S. brengen wij hier de afbeeldingen van de gebouwen waarin deze school gevestigd was van 1866 tot 1915 en van 1915 tot heden. (De eerste jaren werden de lessen gegeven in een hulpgebouw). In 1866 werd de school op de Pieterskerkgracht ingewijd, die destijds werd geprezen als een modelinrichting; thans is het gebouw in gebruik bij de vakschool van het genootschap „Mathesis”, een theoretische opleidingsschool voor monteurs, electriciens e.d.; tevens herbergt het sinds eenige jaren de Indische Postschool, die thans op haar laatste beenen loopt. — Het nieuwe schoolgebouw, September 1915 ingewijd, geldt thans als een modellschool en munt uit door eenvoudige schoonheid en praktische inrichting. Het bevat 15 leslokalen benevens extra lokalen voor natuur- en scheikunde en natuurlijke historie met bijbehorende laboratoria, een aardrijkskundelokaal en een groote turnzaal, teekenzalen enz. Een groot grasland naast de school dient voor lichaams oefeningen en spelen in de open lucht.

De oude Leidsche H.B.S. aan de Pieterskerkgracht (1866—1915).

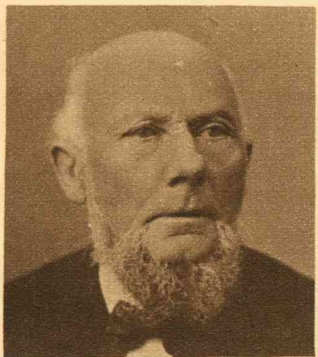

De tegenwoordige Leidsche H.B.S. (ingewijd 1915).

H. Barnstein.

Den 17en October vierde de heer H. Barnstein, voorzitter van „Handwerkersvriendenkring” te Amsterdam, en lid van de Prov. Staten, zijn 70sten verjaardag.

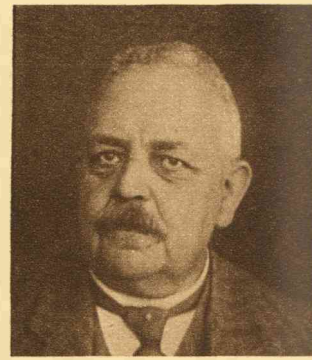
H. J. L. Ovink †

Te Doetinchem is op 88-jarigen leeftijd overleden de heer H. J. L. Ovink, oud-gemeente-architect van Doetinchem.

Onze Koninklijke Familie in Duitsland.

Een interessante foto, genomen ter gelegenheid van het huwelijk van Hertog Friedrich van Mecklenburg, broeder van Z. K. H. Prins Hendrik. 1-2. Het bruidspaar. 3. Groothertogin Alexandra van Mecklenburg-Schwerin. 4. H.M. de Koningin. 5. H. K. H. Prinses Juliana. 6. Z. K. H. Prins Hendrik. 7. De Gemalin van den ex-kroonprins. 8. De Koningin van Denemarken. 9. Groothertog Friedrich v. Mecklenburg-Schwerin.

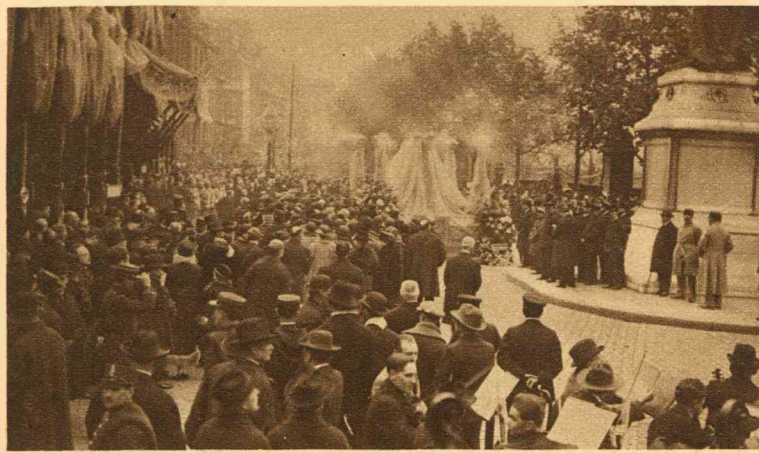
Ir. F. Doffegnies †

Te 's-Gravenhage is op 68-jarigen leeftijd overleden civ. ing. F. Doffegnies, oud-administrateur van het Departement van Waterstaat.

Dr. E. Moresco.

Tot buitengewoon hoogleeraar in de Koloniale Politiek aan de Ned. Handelshoogeschool te Rotterdam is benoemd Dr. E. Moresco te 's-Gravenhage.

Links :

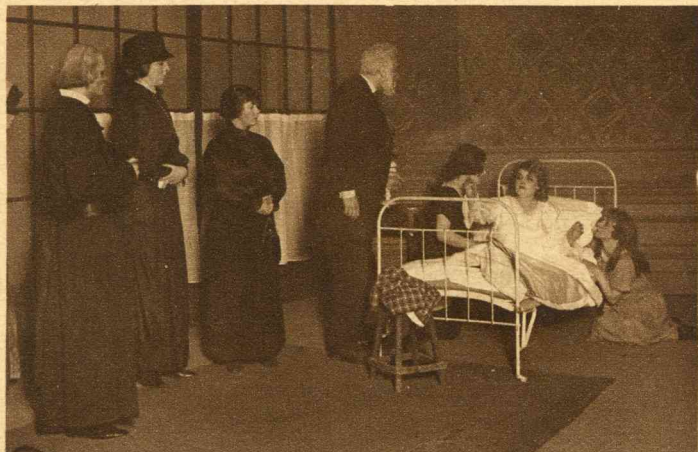
De begrafenis van Anatole France

te Parijs, op 18 October. — Het voorbijtrekken der deputaties.

Rechts :

De landbouwtentoonstelling te Goes,

die de vorige week gehouden is. — Een overzicht der afdeling Landbouwmachines.

Het Carnaval der Kinderen.

Zaterdag 1.1. gaf het „Vereenigd Tooneel” in den Stadsschouwburg de première van „Het Carnaval der Kinderen”, tooneelstuk in drie bedrijven. Onze foto's geven, links: een scène uit het tweede bedrijf. V.l.n.r.: R. Mulder, Mej. Rooiman, Hetty Beek, de heer Lobo, Fera Bondam, Mevr. Lobo, Willy Haak. Midden: (v.l.n.r.): Fera Bondam, Mevr. Lobo-Braakensiek, Willy Haak. Rechts: de heer Lobo met Willy Haak. Op den achtergrond (op 't bed) Mevr. Lobo-Braakensiek.

ONZE DAMES-RUBRIEK

ONDER REDACTIE VAN AMY VORSTMAN-TEN HAVE

Onze Voedingsmiddelen.

Het is nu zoowat juist 400 jaar geleden, dat de chocolade in Europa bekend werd.

Oorspronkelijk brachten de Spanjaarden na de verovering van Mexico in de 16e eeuw de chocolade mede daar vandaan.

De chocolade, die in den aanvang niet bijzonder in den smaak viel, werd pas populair, toen Anna van Oostenrijk dit artikel aan het Fransche hof ingang deed vinden. Het zou echter nog eenigen tijd duren alvorens chocolade tot volksvoedsel werd. Dat dit thans inderdaad het geval is, hebben de nog versch in ons geheugen liggende distributie-dagen ons doen zien, toen bij de noodzakelijke levensbehoeften, die gedistribueerd werden, ook de chocolade niet ontbrak. Het rantsoen was, naar ik meen, twee reepen per hoofd per week.

Was dit in den beginne een aardig nieuwtje, waarvan gretig gebruik werd gemaakt, later werden de reepen niet eens meer 'gehaald'.

Er zijn ettelijke chocolade-fabrieken, die even zoovele merken chocolade vervaardigen, waarvan ieder beweert, dat hij het beste en zuiverste merk levert. Dat melk en boter, suiker en meel vervalscht worden, weten wij maar al te goed — maar dat een groot gedeelte van de chocolade, die wij eten, niet bevat wat zij behoort te bevatten aan verschillende bestanddeelen, daaraan wordt vaak niet gedacht. Wanneer ik zeg, dat daaraan niet gedacht wordt, bedoel ik natuurlijk niet door keurmeesters, e.d. daartoe aangestelden, doch door het groote publiek, waarvan de huismoeders zoo een belangrijk gedeelte uitmaken. De beste cacao en chocolade ontstaat uit de geschilde cacao-boonen, terwijl bij de mindere soorten de gemalen doppen gevoegd worden, terwijl ook de gemalen bast alleen een product geeft, dat natuurlijk de vergelijking met zuivere cacao niet kan doorstaan. De cacao-boonen worden na geroosterd te zijn in een breek-machine gereinigd, gebroken en gedopt. Daarna in een wals-machine fijn gestooten. Door vermengen met suiker, wordt in een meng-machine de cacao-massa veranderd in een chocolade-massa, waaruit mechanisch de lucht geperst wordt. Eindelijk wordt de massa in blikken vormen tot de ons zoo welbekende plakken en reepen omgegoten. De gewone eet-chocolade bestaat meestal voor de helft uit suiker en voor de andere helft uit cacao. Bij de geringere soorten bevindt zich twee derden suiker op een derde cacao, terwijl hierin vaak meel en stijfjel als vervalschingsproducten aanwezig zijn.

Ook het verwerken van cacao-doppen en cacao-vel geldt bij de chocolade-bereiding als vervalsching. Zonder dat er producten in de chocolade aanwezig zijn, die er niet in thuis behooren kan toch vervalsching plaats hebben: immers de bereiding van een bijv. als melkchocolade aangeduid product is aan vaste verhoudingen onderhevig. Neemt men nu te kleine of te groote hoeveelheden van een of ander onderdeel, of gebruikt men een onderdeel niet overeenkomstig aan het vastgestelde gehalte, dan heeft eveneens vervalsching plaats. Zoo kan bijv. een te kleine hoeveelheid melk gebruikt zijn, of kan de room of melk voor de bereiding vervangen zijn door tapte-melk of door boter.

Ter bescherming van het publiek heeft een Deutsche vereeniging van voedingsmiddel-scheikundigen een vas-

Avondtoilet van pauw-blauw crepe Romain met kralen bewerkt. Schoentjes van zwart satijn met breeden overslag.

ten grondslag voor chocolade-bereiding vastgesteld, die niet alleen door de fabrikanten doch ook door de wet is erkend.

Zonder U met cijfers en verhoudingen te willen vermoeien, wil ik alleen nog mededeelen, dat chocolade met taptemelk bereid ook aangeduid moet worden als taptemelkchocolade.

Wie zag echter ooit deze aanduiding in eenigen winkel? Het verschil tusschen melkchocolade en gewone chocolade mag slechts bestaan in de melk- en roombestanddeelen, want het gehalte aan cacao-massa moet in beide gevallen hetzelfde zijn.

Tot slot willen wij er alleen nog op wijzen, dat melkchocolade moeilijk lang te bewaren is. Heeft men dus van deze chocolade die zurig smaakt, dan nuttige men die niet, daar ze voor de gezondheid schadelijke bestanddeelen kan bevatten. Ook weigere men de zeer bleeke melkchocolade, die hare bleeke kleur niet aan de vele room doch waarschijnlijk aan het te lage cacao-gehalte dankt.

Wist U dat...

In de Kinderkliniek te München kosteloos tegen diphterie ingeënt wordt en dat deze vaccinaties zeer in trek zijn bij het volk?

Zelfs zeer kleine kinderen geen hinder ondervinden van deze behandeling?

Als in Amerika de blinden de straat willen oversteken, hebben zij slechts op een fluitje te blazen en het gansche verkeer staat stil om hun gelegenheid te geven zonder gevaar den overkant te bereiken.

In Engeland de plaatselijke overheden verplicht zijn tot het inrichten van werkplaatsen voor blinden?

In Amerika iedere week voor 80.000.000 gulden aan tabak opgerookt wordt?

Varia.

„En hoe heet je, liefje?” vroeg de bemoeizieke oude dame aan het zontje van de gastvrouw.

„Pietje,” kwam het prompte antwoord.

„En hoe oud ben je?”

„Acht”...

„En wat moet je worden?”

„Negen....”

De trein was op 't punt van te vertrekken.

Een jonge vrouw met een baby in haar armen liep ademloos langs de coupés.

„Tweede of derde juffrouw?” vroeg een haastige conducteur.

„Het is pas m'n eerste....” stamelde de jonge vrouw confuus....

Hij (woedend): „Hoe verzin je het om rekeningen te hebben bij vier kruideniers tegelijk?”

Zij (trottsch): „Dan zijn mijn rekeningen immers veel kleiner.”

Het Najaar en onze gelaatstint.

Nu koude en vochtigheid elkander afwisselen met enkele zonnige, warme herfst-dagen, is de zorg voor de huid van gelaat en handen in dubbele mate geboden. Voor een teere huid is de vroege morgenlucht evenals de koude avondlucht niet bevorderlijk.

Zonder in allerlei schoonheidsmiddelen te vervallen, die behalve zeer kostbaar dikwijls ook zeer schadelijk zijn en het huidweefsel aantasten, kunnen wij toch wel met eenige eenvoudige huismiddelen onze huid beschermen tegen ons gure, onvriendelijke klimaat, dat vaak met ruwheid en roode gesprongen plekken een aardig gezichtje ontsiert.

Een zeer gemakkelijk middel is om 's morgens en 's avonds gezicht en handen te wasschen met honingwater. Hiertoe mengt men 1 eetlepel honing en 1 eetlepel glycerine op 1 Liter water.

Ook kan men met versche, warme melk wasschen of wel men maakt een mengsel van 50 gram fijngestooten amandelen, 250 gram rozenwater, 5 gram borax, 10 gram benzoë-tinctuur en 50 gram glycerine.

Een buitengewoon gemakkelijk middel tegen gesprongen lippen, wat zeker niet iedereen weet, is het beplakken met de velletjes van een ei.

Recepten.

Appelbeignets.

Een half pond bloem, 6 goudreinetten, 3½ dL. bier, 300 gram boter of reuzel, een snufje zout en twee lepels slaolie. Nadat de bloem gezeefd is wordt deze in een kom gedaan. Men maakt er een kuiltje in, waarin het bier gegoten wordt, dat met de bloem vermengd wordt, waarna men het zout toevoegt. Vervolgens wordt het beslag flink geklopt.

De geboorde, geschilde en aan schijven gesneden appels worden in het beslag gewenteld en in het kokende vet gebakken. Inplaats enkel boter of enkel reuzel kan men dit ook half om half gebruiken. De slaolie wordt steeds toegevoegd om het baksel knappend te maken.

Nadat de beignets op een vergiet uitgelekt zijn, dient men ze op met poedersuiker bestrooid. Inplaats met appelen kan men ook beignets maken van schijfjes ananas of van gedroogde abrikozen, die eerst een kwartier gekookt worden in water met suiker en afgekoeld moeten zijn eer ze in het beslag gedompeld worden.

Rijstkoekjes.

3 kopjes rijst, een half ons bloem, een ei, een half kopje melk, 1 theelepeltje kaneel, een half kopje suiker en een paar eetlepels boter.

Nadat de rijst gaar gekookt is, wordt deze vermengd met den dooier, de suiker, de melk, de bloem en 't kaneel. Het eiwit wordt na stijf geklopt te zijn het laatst toegevoegd.

Van dit beslag bakt men in de gesmolten boter kleine koekjes in de koekepan aan beide zijden mooi lichtbruin. Deze koekjes worden veelal opgediend met een half theelepeltje abrikozen-jam er boven op of ook wel met warme vanillesaus.

Avondtoilet van geranium-rood crepe marocain met bont kralen borduursel in blauw, groen, zwart en zilver. Avondcape van wit hermelijn met chinchilla afgezet. Dezelfde cape kan veel minder kostbaar vervaardigd worden van wit seal de drigue (konijnenbont) met opossum gegarneerd. Ook wit velours pan met bever of nutria gegarneerd geeft een zeer fraaie combinatie.

Dezelfde avondcape (model Drecoll) gesloten gedragen. De cape is met goud brocaat of crepe marocain gevoerd.

DE ROODE BURCHT

Roman van ANNY WOTHE

Geautoriseerde vertaling uit het Duitsch.

6)

De Spanjaard nam beleefd groetend zijn hoed af en passeerde.

Gisbert wist heelemaal niet of hij den groot beantwoord had. Hij bleef nog geruimen tijd den vreemdeling nakijken. Toen liep hij zoo snel mogelijk naar de stad terug.

De „Roode Burcht” lag vandaag in de schaduw. Geen zonnestraal vergulde de torens, en de tuinen rustten droomerig in den glinsterenden dauw van den nacht.

Het was Goede Vrijdag. Het leek wel, alsof er donkere schaduwen zwaar op Granada drukten. De vrouwen, in diep zwart gekleed, gingen naar de mis. Op de Alameda stonden hier en daar mannen in groepjes rookend bij elkaar. Zij spraken weinig. Een bijna plechtige stilte heerschte er in de straten. De mannen trokken den Almamava, den spaanschen mantel, dichter om hun schouders, en hun donkere oogen blikten ongeduldig naar de kathedraal, of niet spoedig klok-kengelui het eind van de mis zou verkondigen.

De kostelijke Manzanillawijn wachtte reeds ginds in de Campagna. Daar wilde men den heiligen dag feestelijk vieren en vroolijk zijn. En toen dreunde het in machtige accoorden van de kathedraal naar de roode stad boven, en de klokken van alle kerken vielen met hun metalen stemmen in, en een heilige huiivering ging door alle harten.

Op de Alameda werd het nu levendiger. De kerk-gangers stroomden de straten in, en hier en daar zag men prachtige équipages, met wondervolle andalusische paarden bespannen, door de Galle de Elvira en de nieuwe Gran Via de Colón rijden.

Over de Plaza de la Mariana kwam in vluggen draf een vierspan van reekleurige muilieren voor een lichte dogcart aan. De gele leeren riemen droegen rijk zilver beslag en dikke gele kwasten. Onbeweeglijk zaten koetsier en palfrenier, echte Andalusiërs met gladgeschoren, scherp geteekende gezichten, koolzwarte oogen en kort, zwart haar, op den bok, den reekleurigen, breedgeranden hoed diep in de oogen gedrukt, de broek en het Figarobuisje eveneens reebruin. Een lichtgele das en een breede zijden sjerp in dezelfde, kleur voltooiden de feestelijke dracht.

Achter koetsier en palfrenier troonde op de dogcart een jonge Sennorita, geheel in het zwart, met de spaansche mantilla over het ravenzwarte haar, waar onder vandaan verstolen vurig-gele anjeliere te voorschijn gluurden. De wagen reed nu langzaam tegen een hoogte op naar een prachtig wit marmeren paleis toe, dat temidden van mirte- en laurierboomen stond.

Met een eleganten boog reed het vierspan voor een breede hall. De palfrenier hielp de jonge dame van haar hoge zitplaats af, en deze betrad snel de vestibule. Het kerboek haastig op een tafeltje in de hall werpend vroeg zij een tosnellenden bediende :

„Is mijn vader in zijn kamer ?”

„Om u te dienen, Donna Isabella.”

De jonge schoone ijde de marmeren trap op. De droomerige, donkere oogen van Donna Isabella begonnen vuriger te schitteren, de halfgeopende, zwellende roode lippen toonden een bekoorlijk, van verwachting vroolijk lachje, en de fijne neusvleugels trilden van nerveuze haast.

Zonder te tikken opende zij behendig een breede vleugel deur en ijde op een statigen heer toe, die, toen Isabella binnenkwam, opstond van de schrijftafel midden in het elegante vertrek.

Haar beide armen om den hals van haar vader slaand riep zij jubelend uit :

„Denk u eens in, Padre, Don José y Tamagno is hier, ik zag hem daarnet in de mis.”

De Conde Miguel de Tendilla — een man met een voornaam uiterlijk en een marmeren Napoleonsprofiel — keek zijn dochter met zijn donkere, vlam-mende oogen bijna verschrikt aan.

„Heb je je niet vergist, Isabella ? Ik denk dat Don José mij zijn komst wel direct gemeld zou hebben.”

„Maar het is beslist zoo, Padre. Ik wou juist op de Placeta la Sonje in mijn wagen stappen, toen Don

José mij de hand kuste en mij verzocht u mede te deelen, dat hij was aangekomen en dat hij u iets gewichtigs had te vertellen.”

Het als oud marmer glanzende gezicht van den Conde, die zoo ongeveer vijf en veertig jaar kon tellen, vertrok nerveus. Hij streek met zijn fijne, smalle hand over het kortgeknipte, glanzend zwarte haar en antwoordde op een licht geërgerden toon, terwijl hij zijn dochtertje een eindje van zich schoof :

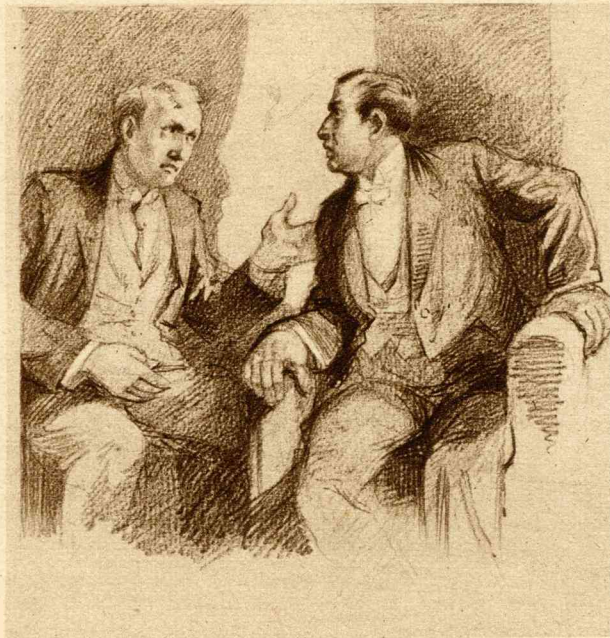
„Ik zie, dat je weer bloemen draagt, Isabella. Hoe vaak heb ik je dit al verboden op dezen heiligen dag ?”

Donna Isabella liet haar mantilla van haar hoofd glijden. De groote, gele anjeliere schenen als een paar vlammen achter haar kleine ooren, en de groote bos gele anjeliere op haar borst beefde zachtjes.

„Wees niet boos, Padre,” smeekte zij nu vleiend, „kijk, de dag is zoo grijs en zoo droevig, en ik heb licht en zon noodig, kleur, leven. Kan het zonde zijn, zich op Goeden Vrijdag met de bloemen te tooien, die zoo overvloedig in den heiligen tuin van God bloeien ?”

Don Miguel kuste zijn kind teeder op het blanke voorhoofd.

„Je weet alles altijd op een vriendelijke wijze op te

Don José sprong snel op, maar hij beheerschte zich direct weer.

lossen, Isabella, maar ga nu heen, kind, ik hoor juist een rijtuig voorrijden. Als het Don José y Tamagno mocht zijn, denk er dan aan, dat hij waarschijnlijk bij ons zal eten.”

„Mag ik niet hier blijven, Padre ?”

Een enkele blik van haar vader deed haar verstommen. Met diep gebogen hoofd verliet zij de kamer, op hetzelfde oogenblik, dat de bediende met luider stem aankondigde :

„Don José y Tamagno.”

„Welkom, vriend,” begroette de Conde zijn bezoeker, hem beide handen toestekend. „Dat is een onverwacht genoeg. Ik dacht dat je nog in Alexandrië was, en nu zie ik je hier ! Ik hoop dat de reden van je terugkomst van verblijdenden aard zal zijn.”

Don José y Tamagno keek vanonder zijn halfgesloten oogleden onderzoekend in het gejaat van Don Miguel. Een lichte blos kleurde het bleeke, anders zoo onbewogen gelaat en de donkere oogen van den Conde begonnen te schitteren.

Vermoeid wierp de heer des huizes zich in een diepen fauteuil, en terwijl de fijne hand nerveus met een vouwbeen speelde, zij hij bijna ruw :

„Spreek ! Wat kunt u mij vertellen ?”

„Dat ik geloof, eindelijk gevonden te hebben, Conde.”

De graaf sprong op. Met een intens bleek gelaat en fel schitterende oogen staarde hij zijn bezoeker aan. Toen lachte hij bijna hoonend.

„U gelooft, wat u wenscht en hoopt, Don José. Hoe zou het anders mogelijk zijn ?”

Don José schudde ernstig zijn hoofd.

„Nee, Conde, dit keer geloof ik heel zeker van mijn zaak te zijn.”

En hij begon op zachten, fluisterenden toon een lange mededeeling te doen.

De graaf luisterde ademloos naar hem. Zijn diep liggende oogen schoten vonken. Om den baardeloozen mond trilde het van geweldige opwindung.

„Maar hoe heeft u dat klaar gespeeld, beste Don José ? Ik geef gaarne toe, dat u misschien op het goede spoor is, maar hoe heeft u dat gevonden ?”

„De belooning die mij wacht, als ik mijn opdracht heb uitgevoerd, is heel verleidelijk.”

De stem van Don José klonk vol verwachting. Hij hield zijn oogen neergeslagen.

De Conde maakte een enkele afwerende handbeweging.

„Laten wij dat laten rusten, u weet, dat ik den prijs betaal.”

„Mag ik Donna Isabella niet begroeten ?”

„Wanneer u bij ons wilt eten, zal Isabella verheugd zijn u te zien.”

Don José boog toestemmend. Er kwam nu ook op zijn gezicht een helle blos, die echter direct weer verdween.

„Mag ik u verzoeken voor den tijd van uw verblijf in Granada mijn gast te zijn ?” vroeg de Conde.

„Dat zou mij ten zeerste bemoeilijken, beste Conde. Nee, ik logeer zeer goed in het Alhambra-Palace-Hotel. Ik dank u wel voor uw vriendelijkheid.”

„A propos, van het Alhambra-Palace-Hotel gesproken, daar schiet mij opeens iets te binnen. Kent u een zekeren graaf Abercron ?”

Don José boog.

„Van gezicht, ja. Wat is er met hem ?”

„Hij gaf met zijn dochter en een baron von Hohenwald de kaartjes bij ons af.”

Don José sprong snel op, maar hij beheerschte zich direct weer, en zei toen onverschillig :

„Baron von Hohenwald is voor zoover ik weet de toekomstige schoonzoon van graaf Abercron. Er behoort nog een jonge officier, Rolf von Reedern, tot den kleinen kring. Overigens is baron von Hohenwald de man van wien ik u zoeven sprak.”

De Conde stiet zijn stoel achteruit, zoodat deze kraakte.

„Ben je gek, Don José ? Je schertst toch, hoop ik, niet ?”

„Ik ben nog nooit zoo ernstig geweest als nu.”

„Maar dat is bijna ongelooflijk,” kwam het aarzelend over de lippen van Don Miguel, en zijn hand beschermend boven zijn oogen leggend zat hij toen eenige minuten in diep gepeins verzonken.

„Ik heb het,” viel hij plotseling uit. „Dat ik daar niet eerder aan gedacht heb. Abercron heet immers die kleine vriendin van Isabella uit haar kostschooltijd, die zij indertijd op haar terugreis naar Spanje in Duitschland bezocht. Weet je nog wel, Don José, dat het haar daar zoo goed beviel, dat zij niet meer weg wilde ? Dat ik dit vergeten kon ! Ik dacht echter dat Isa's vriendin niet Josa heette. Dat moet ik toch direct eens aan Isabella vragen.”

Toen hij naar de deur wilde gaan, hield Don José y Tamagno hem terug.

„De dame, die hier in gezelschap van haar vader en haar verloofde is, zal een oudere zuster van de vriendin van Donna Isabella zijn. Maar daar schiet mij te binnen,” hij legde een zwaren nadruk op ieder van zijn woorden, „dat er bij de Abercrons thuis ook nog een zoon was, ik geloof een jong officier.”

Koel en ruw troffen de blikken van den graaf het eenigszins opgewonden gelaat van zijn bezoeker.

„Ik kan natuurlijk graaf Abercron niet verbieden, ook zoons te hebben,” lachte Don Miguel toen geforceerd. „Ik moet echter toch eens met Isa praten. Wij zullen het bezoek direct morgen beantwoorden.”

Don José beet zich op de lippen. Hij wierp een bijna hatelijken blik op den graaf.

Op hetzelfde oogenblik verscheen de bediende om mede te deelen dat er was opgediend. Hij schoof de zware vleugel deuren terzijde, en de beide mannen betraden de eetzaal, die geheel in goud en wit gehouden was en in een terras eindigde, vanwaar men over het Darrodal heen den „Roode Burcht” zag, die vandaag, in een lichten sluier gehuld, bijna spookachtig naar beneden keek.

Donna Isabella stond reeds te wachten bij den ingang van het terras.

Zij had nu een witte japon aan en witte rozen op haar borst en in haar donkere haren. Haar droomerige, zwarte, door lange wimpers beschaduwde oogen begroetten den bezoeker met een zonderling onderzoekenden blik, toen liet zij, toen Don José haar vurig de hand kuste, de lange wimpers direct weer bedekkend op haar oogen zakken.

„Denk je eens in, Isa,” begon de Conde, toen zij na eenige oogenblikken aan de soep zaten, „de Abercrons, je vrienden uit Duitschland, zijn hier. Zij hebben hier, omdat ze ons niet thuis troffen, hun kaartjes afgegeven en ik denk, dat wij direct morgen hun bezoek maar zullen beantwoorden.”

Donna Isabella was bijna opgesprongen. Er kwam een vlam-mende blos op haar bekoorlijk gezicht met de marmerbleeke tint en den rooden, zwellenden mond.

(Wordt vervolgd).

H. PANDER & ZONEN
DEN HAAG - AMSTERDAM - ROTTERDAM

**MOLTON-
GESTIKTE-
WOLLEN-
DONZEN-**

DEKENS

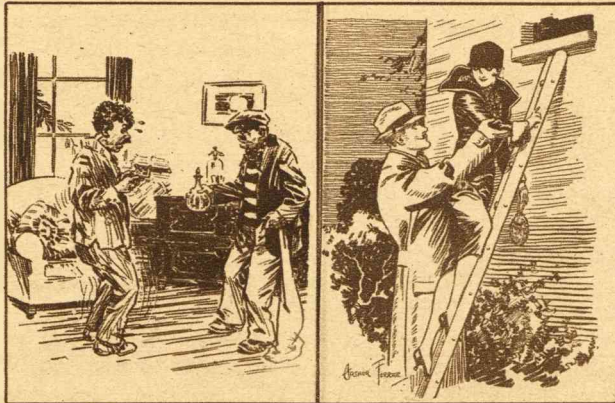
Grappjes.

Heer (die een gemeubileerde kamer wil huren): „Wordt er in huis piano gespeeld?”

Juffrouw: „O, maar daar hoort U hier niets van, want hier onder woont een smid.”

Grootmoe: „Wil je een paar kersen Karelkje, daar houd je immers zoo van?”

Karelkje: „Nee, grootmoe, dank U. Gisteren zei vader nog tegen moeder: „met grootmoe is het slecht kersen eten”.”

Inbreker (tot bibberenden heer des huizes): „Hier, neem een hartversterking! Dat zal je een beetje kalmeeren.”

Zij: „Ben je er zeker van dat de weg veilig is?”
Hij: „Ja! Ik heb een gaatje geboord in de buis van de waterleiding. Je vader zag het en hij zal zijn vinger op het gat houden totdat de loodgieter komt.”

Eerste Hengelaar: „Gisteren heb ik een snoek gevangen, neen maar, dat was een beest. Hij woog negen pond. Ik heb nog nooit zoo'n groote visch gezien!”

Tweede Hengelaar (vijandig): „Dat geloof ik graag, dat je 'm nog nooit gezien hebt.”

Drenkeling: „Gauw, gooi me een reddingsgordel toe, of ik verdrink!!”

Redder (kleermaker van beroep): „Wat is je taillemaat?”

„Ja... toen zij niet keek, kuste ik haar.”

„Wat deed zij toen?”

„Zij weigerde den ganschen verderen avond naar mij te kijken.”

Rebus.

Onder de goede oplossers van bovenstaanden rebus zullen wij vier prijzen van een *rijksdaalder* elk verloten. De antwoorden — op briefkaarten a.u.b. — verwachten wij gaarne vóór 5 November a.s. aan ons adres: Redactie „Panorama”, Doezastraat 1—3, Leiden.

Èen moeilijk geval.

Mijnheer Jansen wilde zijn vriend mijnheer De Bruin een bezoek brengen. Hij liep den grooten tuin in, maar nauwelijks halverwege gekomen, schoot een groote hond grommend en brommend en met opgetrokken bovenlip op hem af. Nog juist kon mijnheer Jansen zijn veege lijf redden door op de schutting te klimmen. Terwijl hij daar in een zeer moeilijke houding zat, posteerde de hond zich vlak voor hem, af en toe met van woede verdraaide oogen naar zijn beenen opspringend. Op het geroep van het slachtoffer kwam eindelijk zijn vriend naar buiten.

„Om 's Hemelswil!” riep mijnheer Jansen. „Roep je hond weg. Ik houd het geen seconde langer uit in die positie!”

„Dat kan ik niet!” antwoordde mijnheer De Bruin. „Ik heb dien hond zelf vanmorgen pas gekregen. Ik ben zijn naam vergeten en aanraken durf ik hem zelf ook niet!”

BIJ DE „NAJAARSMODES”.

*Vernieuw, mevrouw Europa, thans uw kleeding,
Want heusch, u liep den laatsten tijd voor spot;
Uw heele garderobe was verdikkie,
Toen u in Londen kwam, vergaan door... mot.*

DE MOUWLOOZE MODE.

*Dit is een prachtbezuiniging:
Ze spaart aan stof heusch niet gering,
Daarbij bespaart ze onze natie
Bewijzen van de vaccinatie!*

ONTVANGEN BOEKEN. — Van de N.V. Hees & Co., Fabrikanten van Muziekinstrumenten te Delft, ontvangen wij het tweede zoo juist verschenen deel van hare at-testen-albums, waarin wederom een groot aantal tevredenheidsbetuigingen zijn opgenomen, die de firma van haar cliënten mocht ontvangen naar aanleiding van door haar geleverde muziekinstrumenten.

DE GOOCHELAAR IN HUIS. IV.

DE BETOOVERDE LUCIFERSDOOZEN.

Neem twee gewone leege lucifersdozen, merk de een aan den bovenkant met blauw, de ander met rood krijt, merk eveneens met rood en blauw twee stukjes papier. Nu pakt men een der dozen op, laat zien dat het de blauwgemerkte is, doet hierin het met blauw gemerkte papier en legt de doos ondersteboven, dus met het merk naar onderen op de tafel. Men ga met de andere doos op dezelfde manier te werk. Nu draait men met de handen de dozen rond en rond over de tafel en geeft ze dan aan twee der aanwezigen, elk een doos in handen.

Nu zegt ge: „Ge hebt allen gezien, dat ik het blauwe papier in het blauwgemerkte en het roode papier in het roodgemerkte doosje heb gedaan. Ik behoeft nu alleen in de handen te klappen, en de beide papiertjes zijn van doosje veranderd zonder dat ik de doosjes heb aangeraakt.”

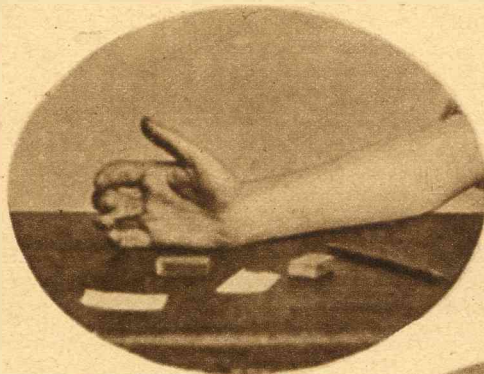
Om dit kunststukje te doen slagen hebt ge nog een kleinigheid noodig, dat je zelf maken kunt. Je snijdt van twee andere volkomen gelijke lucifersdozen den bovenkant af en plakt die met den achterkant tegen elkaar. Deze beide aan elkaar geplakte voorzijden worden ook voorzien, de een van een blauw, de ander van een rood merk, dat precies gelijk is aan het merk op de lucifersdozen, en in den rechterbroekzak gestopt wordt met het roode merk naar u toe.

De lucifersdozen waarmee men het kunststukje uitvoeren wil, zijn volkomen aan elkaar gelijk. Om nu te weten, welke doos een rood en welke een blauw merk heeft, wordt ter onderscheiding op een der dozen aan den onderkant met inkt een klein merkteeken gegeven, zóó, dat wanneer de doos omgekeerd op tafel ligt, je het merkteeken zien kunt en dus weet wat de roode en wat de blauwe doos is. Laten we aannemen, dat de roode doos de gemerkte doos is.

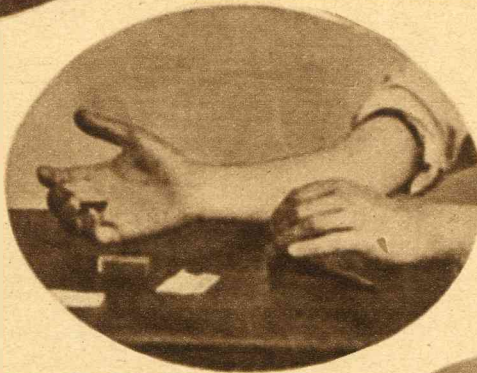
Als je nu een doos opneemt en zegt dat het de blauwe is, dan is het in werkelijkheid de roode. Alvorens dit te doen hebt ge uit uw zak de samengeplakte dekseltjes gehaald en dit in uw hand verborgen (zie afb. 1). Je herinnert je dat de roode deksel in je zak naar je toe-

gekeerd zat. Als je het dus in je hand neemt, zit de blauwe zijde naar je hand gekeerd. Nu neemt ge de roode doos op, natuurlijk zonder den gemerkten bovenkant te laten zien, neemt deze in je rechterhand, bovenop het losse dekseltje (zie afb. 2). Vervolgens neemt men de doos met het losse dekseltje in de linkerhand over, zoodat de aanwezigen denken dat je de blauwe doos in de hand hebt, terwijl het in werkelijkheid de roode is (zie afb. 3).

Voordat ge de andere doos opneemt, moet je het losse dekseltje in uw hand omkeeren, zoodat de roode kant tegen de hand ligt. Gaat ge nu op dezelfde wijze te werk als te voren, dan zal iedereen de blauwe doos voor de roode houden en lijkt het of de papiertjes binnenin verwisseld zijn.

1. Het bovengedeelte, het etiket, van twee lucifersdozen worden tegen elkaar geplakt en in de rechterhand verborgen gehouden.

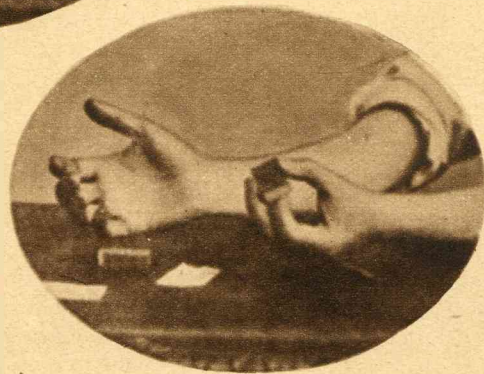

2. De linkerhand legt een der gemerkte dozen op het losse etiket.

De beide dozen zijn geen oogenblik uit het gezicht der omstanders en dus lijkt het alsof er geen gelegenheid is voor een truc. Bij het rondraaien der dozen op de tafel, heeft men gelegenheid het losse dekseltje in den zak te stoppen.

Het is geen gemakkelijk kunststukje en vereischt dus eenige oefening alvorens deze grap in het openbaar te vertoonen.

En nu — veel succes ermee.

3. En neemt dit met de doos te zamen in de andere hand.

OPLOSSING PRIJSRAADSEL XLV.

De oplossing van I is: peer, uien, spruitjes, appel. Van II: Bas, Kat, Oor, Ons, Ede, Eva, Koe, Els, Dak. De vette letters vormen het woord Barneveld.

De prijzen zijn ditmaal ten deel gevallen aan: *Fietje Damen*, Amsterdam; *J. L. Berends*, Diepenveen; *Catootje de Jong*, Leiden en *Hermiene Singers*, Rotterdam.

PRIJSRAADSEL XLVI.

De vorige week kwam ik plaatsruimte te kort en daarom wil ik hier nog even mededeelen, dat de ingezonden opstellen zullen worden beoordeeld naar taal, stijl en inhoud. De prijzen worden dus ditmaal niet verloot, maar toegewezen aan hen, die de beste opstellen hebben ingezonden. Zie verder het vorig nummer. En nu maar flink je best gedaan.

ONS BABELHOEKJE.

Allereerst moet ik degenen die al wekenlang naar eenig antwoord op hun brieven uitzien en ongeduldig worden, mijn excuus maken voor het lange wachten; ik kan het nu eenmaal niet zóó in de kan gieten, als ik zelf graag zou willen en voor een babbelhoekje heb ik vaak geen plaats. Maar ditmaal zal ik het er eens van afnemen.

Kitty Bantz. — Je kunt je oplossingen per brief of per briefkaart inzenden. Het laatste is voor mij gemakkelijker, maar als je mij wat te vertellen of te vragen hebt, is het beter dat per brief te doen.

J. A. van der Weele. — Je hebt gelijk en het gevraagde boek zal ik je zenden. Anton kon natuurlijk dezen keer niet meedoen.

Geert Johan Vermeulen. — Je hebt je brief met 7½ cts. gefrankeerd, inplaats van 10 cts. Voortaan beter oppassen, want strafport betalen weniet.

Manny Kuipers. — Neen, aan brieven schrijven aan je ouden Oom bezondig je je den laatsten tijd niet. Maar ik ben blijkbaar niet het eenige familielid dat vergeten wordt. Heb je het zoo druk met schoolwerk? En — een goeden verjaardag gehad?

Fietje Damen. — Ik hoop dat je het bij je eerste briefwisseling niet zult laten. Want brieven schrijven is het beste middel om met een vreemden Oom bekend te worden en het is bovendien heel nuttig.

Loeki Doorman. — Als je steeds raadsels oplost, moet je de oplossingen ook inzenden, dan heb je ten minste kans een prijs te winnen. Ik kan mij begrijpen, dat je met je vakantie genoten hebt. Het is in Heelsum heel mooi, dat herinner ik mij nog wel van vroeger.

Wies. — De juiste spelling is „praktizeeren”, doch je kunt ook schrijven „prakkezeeren” en „prakkizeeren”. Je postpapier is goed, alleen wat groot van formaat. Voor jou hindert dat niet, want je kunt het nog wel grooter gebruiken. Een volgende maal vraag je maar eens om folioformaat. Dat is misschien groot genoeg. Ze hebben je met je verjaardag trouwens niet vergeten. Je bent me anders een grapjas! Maar gelijk heb je. Daarom feliciteer ik je nu met... je volgenden verjaardag. Misschien ben ik dan net op tijd. OOM TOM.